

Berättelse

om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit;

gifven Stockholms slott ä rikssalen den 19 Januari 1891.

Efter framställning af Amerikas förenade stater, Storbritanniens och Irlands samt Tysklands regeringar har en svensk man utsetts att vara öfverdomare å Samoaöarne.

De för upprättande af förslag till en för Sverige, Norge och Danmark så likartad lagstiftning som möjligt angående förvärfvande och förlust af medborgarerätt utsedde ombud hafva aflemnat i hufvudsak sins emellan öfverensstämmande lagförslag i ämnet.

Med Amerikas förenade stater äro underhandlingar inledda om afslutande af en ny extraditionstraktat.

De mellan de förenade rikena samt Österrike-Ungern den 20 September 1889 utvexlade deklarationerna angående ömsesidigt skydd för varumärken hafva under året trädt i gällande kraft.

Deklaration Genom i Kairo den 12 Februari utvexlade deklara-
tioner hafva ersatts de
med Egypten under den 3 Juni 1886 likaledes i Kairo utfärdade deklara-
tioner angående er-
kännande af kända af det nya egyptiska tullreglementet.
kännande af det nya egyptiska
tullregle-
mentet.

Nederländska Nederländska kolonierna Surinam och Curaçao hafva från och med den
kolonierna 1 Juli anslutit sig till den i Paris den 20 Mars 1883 afslutade konvention om
republiken internationellt skydd för den industriella eganderätten. Likaledes har republiken
San Domingos San Domingo från och med den 11 Juli anslutit sig till nämnda konvention.
anslutning till
unionen för
skydd af den
industriella
eganderätten.

Anslutningar Tyska regeringen har anmält, att Kamerun, Togo och Nya Guinea, hvilka
till öfverens- äro ställda under tyskt skydd, från och med den 1 Juli anslutit sig till det i
kommelsen om Paris den 4 Juli 1878 ingångna internationella fördraget om utvexling af post-
utvexling af anvisningar samt till den i Lissabon den 25 Mars 1885 undertecknade tilläggs-
postanvis- akten.
ningar.

Anslutningar Turkiska regeringen har från den 1 Januari 1891 och Tyska regeringen
till öfverens- för Kameruns del från den 1 Juli 1890 anmält anslutning till det i Paris den
kommelsen om 1 Juni 1878 träffade internationella fördraget om utvexling af bref med angifvet
utvexling af värde äfvensom till tilläggsakten i Lissabon den 25 Mars 1885.
bref med an-
gifvet värde.

Anslutningar Storbritanniska regeringen har anmält, att Indo-European Telegraph Com-
till den inter- pany, och Spanska regeringen att kolonierna Cuba och Puerto-Rico anslutit sig
nationella tele- till den internationella telegrafkonventionen af den 22 Juli 1875.
grafkonven-
tionen.

Internationella I en i Berlin under Mars och April månader församlad internationel kon-
arbetare- ferens af representanter för magter, intresserade för en förbättring af de i in-
skyddskon- dustrien och grufdriften anställde arbetares ställning, hafva de förenade rikena
ferensen i genom ombud deltagit.
Berlin.

Internationel Sedan vid den internationella konferens, som år 1889 sammanträdde i Bryssel,
konferens i för att träffa aftal till undertryckande af slafhandeln i det inre af Afrika, den
Bryssel för 2 Juli undertecknats dels en konvention i nämnda syfte, dels en deklara-
ordnande af tioner angående tullförhållandena i det konventionella Kongobäckenet, hvilka öfverens-
tullförhållan- kommelse dock ännu ej träd i kraft, har i Bryssel församlats en internationel
dena i det konferens för ordnande af de i deklara-
konventionella tioner berörda frågor, och äro de för-
Kongo- enade rikena vid densamma representerade.
bäckenet.

Kongl. Maj:t har genom ombud deltagit i kongressens för behandling af frågor rörande den inre sjöfarten fjerde sammanträde i Manchester i Juli månad.

International kongress i Manchester för behandling af frågor rörande den inre sjöfarten.

I den internationella konferens angående skydd för den industriella eganderätten, hvilken under året varit samlad i Madrid, hafva de förenade rikena genom ombud deltagit.

International konferens i Madrid angående skydd för den industriella eganderätten.

Nytt reglemente för den internationella telegraftjenstgöringen med dertill hörande två tariff-tablåer har vid en under året i Paris församlad internationel telegraftkonferens blifvit upprättadt. Vid samma tillfälle har med Tysklands telegraftförvaltning afslutats särskild öfverenskommelse rörande nedsättning i det svensk-tyska telegramportot.

International telegraftkonferens i Paris.

På framställning af egyptiska regeringen har Kongl. Maj:t dels den 18 April medgifvit tillämpandet å svenske och norske undersåtar i Egypten af en lag i fråga om yrkesskatt, dels den 16 Juni godkänt en lag om ökning af antalet medlemmar i den internationella appellationsdomstolen i Egypten.

Angående godkännande af åtskilliga egyptiska lagförslag.

Kongl. Maj:t har den 18 April fastställt ny reglering för konsulatet i Bilbao. Den 16 Maj har Kongl. Maj:t förordnat vicekonsuln i Cardiff att jemväl vara vicekonsul i Barry Dock, i sammanhang hvarmed fastställdes ny reglering. Likaledes fastställde Kongl. Maj:t den 5 September ny reglering för generalkonsulatet i Genua. Samma dag återupprättades konsulatet i Monaco och förklarades konsulatet i Calcutta hädanefter skola vara generalkonsulat. Den 5 December beslöt Kongl. Maj:t att det till vicekonsuln i Dardanellerna anvisade anslag från och med innevarande års början skulle upphöra att utgå. Samma dag beslöt Kongl. Maj:t upprättandet af ett lönadt konsulat i Newyork.

Regleringar inom konsulatväsendet.

Berättelse angående rättsväsendet i riket för år 1889 har blifvit afgifven och i vanlig ordning till trycket befordrad.

Berättelse angående rättsväsendet.

Utfärdade för- Under nedannämnda dagar har Kongl. Maj:t utfärdat följande, af Kongl. fattningar. Maj:t föreslagna och af Riksdagen dels i oförändradt skick, dels med vissa förändringar antagna författningar, nemligen:

- 1890 den 18 April: lag angående ändrad lydelse af 15 kap. 3 § rättegångsbalken;
- » » » » lag angående ändrad lydelse af 67 § konkurslagen den 18 September 1862;
- » » » » lag angående ändrad lydelse af 3 § i lagen angående enskild sedelutgifvande banks, bankaktiebolags och sparbanks konkurs den 7 Juni 1889;
- » den 20 Juni: lag angående ändring i vissa delar af strafflagen;
- » » » » lag angående ändring i vissa delar af strafflagen för krigsmagten den 7 Oktober 1881;
- » den 24 Oktober: lag angående ändrad lydelse af 11 och 13 §§ i lagen angående lösdrifvares behandling den 12 Juni 1885;

och har Kongl. Maj:t tillika i den ordning 87 § regeringsformen föreskrifver, med bifall till senast församlade Riksdags förslag, låtit utfärda:

- 1890 den 16 Maj: lag angående upphäfvande af 8 kap. 2 § 5 mom. rättegångsbalken;
- » » » » lag angående upphäfvande af 5, 6 och 8 §§ samt ändrad lydelse af 7 § i 12 kap. ärfdebalken;
- » » » » lag om tillsyn å god mans förvaltning af frånvarandes lott i dödsbo;
- » den 12 December: lag angående ändrad lydelse af 15 kap. 1 § rättegångsbalken;
- » » » » lag angående ändrad lydelse af första stycket af 135 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga stadga om skiftesverket i riket den 9 November 1866.

Härjemte har Kongl. Maj:t låtit utfärda:

- 1890 den 26 Juni: kungörelse angående vissa domsagors indelning i valkretsar för riksdagsmannaval;
- » den 19 Augusti: förordning angående tillägg till gällande stadganden i afseende å frejdbetyg, som af presterskapet utfärdas; samt
- » den 5 December: ny arbetsordning för Svea och Göta Hofrätter samt Hofrätten öfver Skåne och Blekinge.

Lagförslag an- Nya Lagberedningen har den 15 November 1890 aflemnat följande lag- gående dom- förslag med dertill hörande motiv: sagas kansli

m. m. 1:o lag angående domsagas kansli;

- 2:o) lag angående förändrad lydelse af 7 § 2 mom. samt 71, 73 och 86 §§ konkurslagen den 18 September 1862;
- 3:o) lag angående förändrad lydelse af 10 § i förordningen om boskildnad och undanskiftande af egendom i makars bo den 18 September 1862; samt
- 4:o) förordning angående skyldighet för domare å landet att till rättssökande öfversända handlingar med posten;
- och hafva Hofrätterna fått sig anbefaldt att, efter vederbörande härads-höfdingars hörande, öfver ofvanberörda lagförslag afgifva underdåniga utlåtanden.

Sedan, på sätt af berättelsen till 1889 års Riksdag inhemtas, Högsta Domstolens yttrande inforrats öfver ett förslag till stadga angående flottning af skogsalster i gränsfloderna mellan konungariket Sverige och storfurstendömet Finland, har det sålunda inforrade yttrandet af Högsta Domstolen afgifvits.

Förslag till stadga angående flottning af skogsalster i gränsfloderna mellan Sverige och Finland.

Med anledning af framställningar utaf Kyrkomötet och Riksdagen angående vidtagande af ändringar i kyrkolagen jemte åtskilliga dermed sammanhängande författningar, har Kongl. Maj:t uppdragit åt en komité att utarbeta förslag till de lagbestämmelser uti dessa ämnen, som kunna finnas vara af behovet påkallade.

Komité för utarbetande af förslag rörande ändringar i kyrkolagen m. m.

Komitén för utarbetande af förslag till lagar angående solidariska bolag och aktiebolag samt med dem jemförliga föreningar för ekonomisk verksamhet har aflemnat betänkande och lagförslag.

Komitén för lagstiftning angående bolag m. m.

Reglemente angående arbetspremier vid de centrala straff- och tvångsarbetsanstalterna i riket har utfärdats att gälla till efterrättelse från och med den 1 Maj 1891.

Reglemente angående arbetspremier vid de centrala straff- och tvångsarbetsanstalterna.

Sedan Riksdagen för år 1891 anvisat ett extra anslag för Svea Hofrätts förstärkning med en öfvertalig, sjunde division, har Kongl. Maj:t förordnat, att ifrågavarande division skall tjenstgöra under ett år från och med den 1 September 1890.

Tillökning af divisionernas antal i Svea Hofrätt.

Efter vederbörandes förslag äro föreskrifter meddelade angående förändrad organisation af rådstufvurätterna och magistraterna i Ronneby och Sundsvall. Derjemte har Kongl. Maj:t fastställt ett af Stockholms magistrat uppgjort förslag till förändrad organisation af stadens rådhuskansli och till ny aflöningsstat för innehafvare af tjenstbefattningar derstädes.

Organisation af rådstufvurätter och magistrater m. m.

Bouppptecknings- och arfskiftesprovisionen i Norrköping. På grund af derom gjord framställning har Kongl. Maj:t förordnat, att i staden Norrköping bouppptecknings- och arfskiftesprovisionen hädanefter skall beräknas endast å behållningen i boet.

Gemensam tingsstad i brottmål. Kongl. Maj:t har medgifvit, att Årstads härad må jemte Faurås och Himble härad å kronohäktet i Varberg hafva gemensam tingsstad för ransakningar med häktade personer.

Ökad antal ting i vissa tingslag. Kongl. Maj:t har på derom gjorda ansökningar förordnat, att årligen från början af år 1891 två lagtima ting skola hållas i hvardera af Särna och Idre, Elfdals samt Arvidsjaur's tingslag.

Förening af särskilda tingslag. Sedan Kongl. Maj:t, på sätt i den till Riksdagen den 5 Maj 1887 aflåtna berättelse omförmåles, förordnat, att Valla och Binnebergs tingslag, hvilka bilda Vadsbo södra domsaga, skulle utgöra ett tingslag med tingsställe vid Moholms jernvägsstation, har Kongl. Maj:t bestämt, att ifrågavarande reglering skall träda i verket med 1891 års ingång.

Derjemte har Kongl. Maj:t förordnat, att Flundre, Väne och Bjerke härads domsaga skall utgöra ett tingslag med tingsställe i Trollhättan; skolande denna förening träda i verket, sedan nödiga förberedande åtgärder blifvit vidtagna.

Utbrytning af tingslag. I enlighet med derom gjord framställning har Kongl. Maj:t förordnat, att Elfsby socken skall från och med början af år 1892 utgöra ett eget, från Piteå tingslag afskildt, Piteå domsaga tillhörande tingslag, under benämning »Elfsby tingslag»; och har tillika föreskrifvits, att inom det nya tingslaget årligen skola hållas två lagtima ting.

Reglering af rikets indelning. Regleringen af oregelbundenheter i rikets indelning har blifvit fortsatt; och hufvudsakligen på grund af förslag, som i sådant afseende framstälts i det den 9 Oktober 1882 afgifna komitébetänkande, hafva befintliga oregelbundenheter i den judiciella indelningen reglerats i 30 särskilda fall.

Fångvårdskongress. I den fjerde internationella fångvårdskongressen, som hållits i S:t Petersburg sistlidne sommar, har äfven Sverige genom ombud deltagit.

Arméns vapenöfningar. Arméns vapenöfningar hafva år 1890 omfattat: vid de garnisonerade trupperna: öfningar för befäl och manskap under de vanliga exercistiderna, hvarjemte rekrytbildningen fortgått samt skolor, af-

sedda för underbefälsbildningen, varit i verksamhet under hela eller större delen af året; detachementsöfningar hafva jemväl företagits med trupper ur lifgardesregementena och särskilda öfningsmarscher anordnats i ändamål att fortsätta de sedan föregående åren pågående försöken med infanteriets remtyggs- och utredningspersedlar, hvartill under sommaren varit använda ett kompani utur hvartdera af lifgardesregementena till fot;

vid indelta infanteriet och Vermlands fältjägarecorps: rekrytmöte i 50 dagar i två omgångar; förberedande korpralskola i 100 dagar; befälsmöte för en del officerare i 21, för öfrige officerare och underofficerare i 16 samt för korpraler och vice korpraler i 12 dagar; skjutmöte i 8 dagar; samt regementsmöte, hvarunder äfven manskapets målskjutningsöfningar egt rum, i 22 dagar;

vid indelta kavalleriet: rekryt- och remontmöte i 100 dagar i två omgångar samt vid skånska husar- och dragonregementena derjemte ett remontmöte i 100 dagar, hvilket avslutas först i Februari månad år 1891; befälsmöte för officerare i 15 och för underofficerare, korpraler och vice korpraler i 10 dagar; möte för fältarbetens öfvande i 10 dagar samt regementsmöte, hvarunder äfven manskapets målskjutningsöfningar egt rum, i 23 dagar;

vid beväringstrupperna: befälsmöte för en del officerare i 21, för öfrige officerare och underofficerare i 16 samt för korpraler och vice korpraler i 12 dagar;

med beväringsmanskapet å fastlandet: första klassens beväringsmöte vid infanteriet och trängen i 23 dagar, vid kavalleriet, artilleriet och fortifikationsstrupperna i 38 dagar, andra klassens beväringsmöte vid infanteriet och trängen i 15 dagar;

med beväringsmanskapet å Gotland: första klassens beväringsmöte i 30 dagar samt andra och tredje klassernas beväringsmöten i 12 dagar.

Till infanterivolontärskolan å Karlsborg, som började den 16 Augusti 1890 och kommer att fortgå till början af regementsmötena år 1891, äro kommande Infanteri-
volontärskolan. derade 419 elever.

Till Norrbottens fältjägarecorps' volontärskola å Notvikens mötesplats hafva Norrbottens
fältjägarecorps'
volontärskola. varit kommenderade 26 elever af 1889 års kurs och sedan den 1 Maj 1890 18 elever af 1890 års kurs.

Vid Vesternorrlands och Blekinge bataljoner har början gjorts till upp- Vesternorr-
lands och
Blekinge ba-
taljoners
volontärskolor. rättande af stamtrupp genom antagande vid hvardera bataljonen af 25 fast anstälde volontärer och deras inbeordrande till volontärskola, som är afsedd att fortgå under sommarmånaderna åren 1890 och 1891.

- Kavalleriskolan å Ladugårdsgärdet. Till kavalleriskolan å Ladugårdsgärdet, som började den 25 Juli 1890 och kommer att fortgå till början af sommaren år 1891, äro kommenderade 61 elever.
- Fälttjenstförförningar. Fälttjenstförförningar med trupper ur olika regementen och af olika vapen gemensamt under ledning af vederbörande fördelningschef hafva inom 4:de fördelningen egt rum under tiden för regementsmötena.
- Fältförförningar. Fältförförningar hafva under sommaren varit anordnade för officerare af generalstaben och kavalleriet samt för officerare af alla vapen vid 2:dra, 3:dje och 4:de fördelningarne.
- Skjutskolan. Till skjutskolan hafva såsom elever varit beordrade 57 officerare, hvaraf 1 från flottan.
- Skolan för officerares utbildning. Till gymnastiska centralinstitutet äro såsom elever kommenderade i instruktörskursen 21, i gymnastiklärarekursen 12 och i sjukgymnastkursen 4 officerare; till ridskolan, i kavalleriofficerskursen 10, i stallmästare- och beridarekursen 2 officerare och i senare kursen derjemte 2 underofficerare samt i infanteriofficerskursen 1 officer, till krigshögskolan 20 och till artilleri- och ingenjörhögskolan 34 officerare.
- Kurs i pionier-tjenst och sabelförförning. Till undervisningskurser för utbildande af instruktörer i kavalleriets pionier-tjenst samt i sabelförförning för kavalleriet hafva varit kommenderade 10 officerare och 10 underofficerare, hvarförutom uti en del af förstnämnda kurs har deltagit 1 officer och uti sistnämnda kurs 2 officerare.
- Militärläkarekurs. Vid allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm har en militärläkarekurs varit anordnad under omkring 3 månader, och hafva till genomgående af densamma varit kommenderade 6 läkare.
- Lärokurser i hofbeslagskonst. Till kurser i hofbeslagskonst vid veterinärinstitutet i Stockholm, veterinärinrättningen i Skara och landtbruksinstitutet vid Alnarp, hvilka togo sin början den 1 Oktober 1890 och komma att fortgå till slutet af Mars 1891, hafva beordrats 27 man ur kavalleriet, fortifikationen och trängbataljonen.
- Lärokurser för utbildning af sjukvårdssoldater. Till de kurser för utbildning af sjukvårdssoldater, som i trenne omgångar egt rum under år 1890 och af hvilka den sista kommer att fortgå intill slutet af Februari 1891, hafva beordrats tillsammans 64 elever.

Till genomgående af de för utbildning af gevärshandverkare soldater i Stockholm och å Karlsborg anordnade kurser äro sedan början af September 1890 beordrade 14 man, kommande dessa kurser att fortgå till slutet af April månad år 1891. Gevärshand-
verkarekurs.

För generalstabens verksamhet under år 1890 redogöres som följer:

Generalstabens
verksamhet.

Inom kommunikationsafdelningen hafva arbetena under år 1890 haft till ändamål att följa utvecklingen af särskildt de svenska förbindelsemedlen. Med afseende å *jernvägsnätet* har inom afdelningen en ny arbetsbok och en ny arbetskarta öfver de bredspåriga jernvägarne blifvit upprättad. Vid afsyningen af mera betydande bandelar hafva särskildt härför kommenderade officerare närvarit, hvarjemte afdelningschefen öfverfarit och studerat trafikförhållandena å vissa jernvägslinier. Beträffande *vattenkommunikationerna* hafva uppgifter om landets insjöfarleder samlats. Särskild uppmärksamhet har egnats åt *telefonnätets* utveckling, och har en telefonkarta upprättats öfver hela landet och ett telefonlexikon blifvit upplagdt. För närvarande äro under arbete samlingsplaner till trupptransporter i händelse af mobilisering äfvensom nya ilastningstabeller för arméns koncentrerung.

Militärstatistiska afdelningen har under året afslutat förslagen till fullständiga mobiliseringsplaner för armén med dertill hörande särskilda instruktioner. Till trycket har genom militärlitteraturföreningens försorg befordrats en inom afdelningen utarbetad öfversigt af Rysslands härväsende. I öfrigt hafva arbetena fortgått enligt fastställd plan. Den utländska militärstatistiken samt äfven den svenska har bearbetats i den mån de långvariga arbetena å mobiliseringsplanerna det medgifvit.

Krigshistoriska afdelningen har under året afslutat tryckningen och utgifvandet af I. delen af Sveriges krig 1808—1809. Samtidigt med att arbetena å krigsarkivets ordnande enligt fastställd plan fullföljts, har den omfattande undersökningen rörande inskriptionerna på arméns fanor och standar fortgått. Af originalhandlingar har arkivet såsom gifva fått emottaga 544 nummer jemte 3 kartor. Dessutom hafva åtskilliga afskrifter blifvit verkställda.

Vid topografiska afdelningen hafva följande arbeten blifvit utförda:

Triangelmätningen af första ordningen inom parallelnätet från Bottniska vikens kustnät i trakten af Skellefteå till meridiannätet genom Vesterbottens lappmarker är under året fullbordad och triangelmätning af andra ordningen utförd inom Vestgötadelen af Elfsborgs län för vinnande af stödjepunkter vid sammansättningen af ekonomiska kartverkets stomkartor öfver nämnda landsdel.

Höjdmätning är utförd inom Vermlands län dels för de under utgifning varande ekonomiska häradskartornas förseende med höjdsiffror och dels för kartbladet Filipstad af generalstabens karta öfver Sverige.

Genom fältmätning har ett område af omkring 31 kvadratmil blifvit kartlagdt i skalan 1:50000 och derigenom konceptkartorna för kartbladet Filipstad blifvit fullbordade och för kartbladet Uddevalla påbörjade.

Af generalstabens karta öfver Sverige har afdelningen under 1890 offentliggjort bladen Roma, Visby, Lutterhorn, Hahnudden, Fårö och Gotska Sandön, hvarmed kartan i skalan 1:100000 öfver Gotlands län är fullbordad, hvarjemte en helt och hållet ny upplaga utgifvits af bladet Karlsborg i stället för det på äldre mätningar grundade och numera föråldrade bladet af samma namn.

Dessutom hafva rit- och gravyrarbeten för Norrbottens läns kartverk blifvit vid afdelningen utförda.

Fästnings- och positionsartilleriet. För fästningsartilleriet hafva anskaffats 2 st. 16-cm. haubitser, 20 st. 12-cm. kanoner, 6 st. 12-cm. haubitser, 18 st. 12-cm. lavetter för haubits, 1 st. 24-cm. lavettage för karronad (försöksmodell) och 9,900 projektiler;

hvarjemte för positionsartilleriet utredningen för 9 st. 12-cm. batterier kompletterats.

Fältartilleriet, m. m. För fältartilleriet hafva anskaffats 6 st. 7-cm. kanoner, utredning för ett 7-cm. batteri (försöksmodell), fordon och utredning för 4 st. infanteriammunitionskolonner, 1 tvåspänd packvagn för artilleriet och 1 fyrspådd packvagn för artilleriet, båda försöksmodeller, 400 st. manskapssablar, 100 st. baljor till dylika och 4,800 projektiler samt 20 st. infanteriammunitionsvagnar med dertill hörande utredning; hvarjemte förändring egt rum af 2 st. 8-cm. lavetter med föreställare för framladdningskanon till 7-cm. kanonfordon och af 2 st. packvagnar m/52 till m/52—83.

För samtliga förestående arbeten hafva endast bruk och verkstäder inom riket blifvit anlitade.

Krut. Vid Åkers krutbruk hafva tillverkats 20,000 kg. 5-mm. krut, 2,650 kg. handgevärskrut samt diverse handelskrut, hvarjemte ett parti bergskrut blifvit renoveradt.

Från Torsebro krutfabrik hafva levererats 14,000 kg. krut och från Wette-rens krutbruk i Belgien hafva bestållts 20 kg. röksvagt gevärskrut och 30 kg. röksvagt kanonkrut.

Patrontillverkning, m. m. Vid ammunitionsfabriken hafva under år 1890 tillverkats:

3,000,000	st. skarpa patroner till 1867 års gevär,
1,000,000	» lösa dito till dito,
500,000	» skarpa dito till 1867—1889 års gevär och
100,000	» lösa dito till dito dito;

hvarjemte tillverkningen omfattar kulor, rör af olika slag m. m., och hafva dessutom 3,069,000 st. skarpa patroner till 12 mm. kulspruta apaterats till lösa patroner till 1867 års gevär.

Vid Carl Gustaf stads gevärsfaktori hafva tillverkats delar till 1867—1889 års gevär samt beslagsdelar till rid- och anspannspersedlar för artilleriet; hvarjemte från Grusonverk, Buckau—Magdeburg anskaffats 2 st. krutborrningsmaskiner för Åkers krutbruk.

Gevärstillverkning, m. m.

Under år 1890 hafva följande byggnadsarbeten blifvit verkställda: Å Starrbäcks ekbacke har uppförts en förrådsbyggnad med inredning för Svea artilleriregemente jemte en vaktarestuga.

Byggnadsarbeten för artilleriet, m. m.

Vid Åkers krutbruk hafva uppförts en arbetarebostad jemte uthusbyggnad samt ett tvätthus.

Inom befästningarne Vaxholm—Oscar Fredriksborg äro uppförda ett förrådshus, två förrådsskjul samt en mathall för beväringssmanskpet och å Lindön vid Karlsborg en krutvaktarestuga.

Till huset N:o 2 å ammunitionsfabrikens afdelning å Karlsborg har utförts en tillbyggnad.

En smedja på Mohed har för Helsinge regemente blifvit inköpt.

Under uppförande äro dessutom en ny krutvaktarestuga å Haganäs vid Karlsborg.

I öfverensstämmelse med den fastställda planen hafva inom hufvudfästningen arbetena fortgått dels å det stora utlemningsmagasinet N:o 2 och dels å förråds- och slutvärnshvalfven, hvarjemte den våta grafven framför anfallsfrontens vestra del fullbordats och förenats med Vettern samt arbetena å glacisens gazonering och utfyllning framför lin. I blifvit fortsatta.

Karlsborgs fästning.

Å Vaberget hafva, förutom jordschaktning för bergets blottande vid södra fortet, de i arbetsplanen upptagna tunnelsprängningar blifvit utförda, hvarjemte grafsprängningarne bedrifvits till den omfattning, att icke obetydliga massor utöfver de i arbetsplanen beräknade kunnat upptagas.

Den till fortet ledande uppfartsvägen är jemväl fullbordad och försatt i körbart stånd.

Ett exercishus för sappörbataljonen har blifvit uppfördt.

Batteriet N:o 34 b samt kustbatteriet litt. B, båda å Rindön, hafva blifvit fullbordade.

Stockholms skärgård.

För inqvartering af Vaxholms artillericorps hafva åtskilliga inredningsarbeten verkstälts inom fästningen samt en befälsbyggnad uppförts å Rindön.

- Stockholm. Det nya kasernetablissemnet för andra lifgardet har fullbordats och af regementet emottagits.
- Karlskrona. De för sjöförsvarets räkning anbefalda minstationerna vid vestra inloppet hafva påbörjats och äro arbetena derå så framskridna, att de efter pansarhufvarnes ankomst kunna under nästa vår fullbordas.
- Fortifikations-
personalens
öfningar. Fortifikationens fältöfningar i Stockholms skärgård, i hvilka deltagit 4 officerare och 1 underofficer, togo sin början den 2 Augusti och afslutades i terrängen den 10 September.
- Fortifikationstruppernas öfningar hafva bedrifvits efter hufvudsakligen samma grunder som under år 1889. Ett instruktionskompani från hvardera af pontonier- och sappörbataljonerna hafva sammandragits till en instruktionsbataljon, som förehafte öfningar å Laxön under en del af Juli och hela Augusti månad.
- På grund af Kongl. brefvet den 29 Januari 1886 hafva 7 officersaspiranter vid väg- och vattenbyggnadscorpsen under sommaren genomgått en 3 månaders praktisk militärkurs vid pontonierbataljonen samt derefter en något mer än 2 månaders teoretisk kurs i militära ämnen under ledning af en fortifikationsofficer.
- Vid ingenjörtrupperna hafva 14 officerare och 14 underofficerare af infanteriet genomgått en utbildningskurs i fältarbeten under tiden den 23 Juli—9 Augusti.
- Brefdufvestation. Vid brefdufvestationen å Karlsborg har pågått tränering af dufvor på olika flyglinier.
- Utländska studieresor. Under olika tider af året hafva 2 af fortifikationens officerare varit kommanderade till Norge och 2 till utrikes ort i och för militära studier och dylikt.
- Ingenjörmaterielen. Arbeten i och för fältingeniörmaterielens komplettering hafva under år 1890 pågått vid ingenjörtruppernas verkstäder.
- Skarpskytteväsendet. Ett antal skytteföreningar och skyttegillen inom olika delar af riket hafva erhållit understöd för anordnande af skjutbanor m. m. Åtskilliga hittillsvarande skarpskytteföreningar hafva anmält att de förändrats till skyttegillen.
- Rotering. Åtskilliga af Kammarkollegium meddelade utslag angående rotering af hemman och lägenheter hafva enligt gällande föreskrifter blifvit Kongl. Maj:ts pröfning underställda, och har Kongl. Maj:t vid de underställda utslag, hvilka icke varit hos Kongl. Maj:t öfverklagade, låtit bero. Derjemte hafva åtskilliga mål angående rotering blifvit genom besvär dragna under Kongl. Maj:ts pröfning.

Försäljningen af lifgardesregementenas tomter under år 1890 har omfattat 12 sådana, hvilka betingat ett pris af tillsammans 648,552 kronor, och uppgår, inberäknadt detta belopp, försäljningssumman för samtliga tomterna nu till 2,586,817 kronor 78 öre.

Lifgardes-
regementenas
tomter.

Åtgärder hafva blifvit vidtagna för fortsatt genomförande af den nya organisationen utaf arméns veterinärstat.

Arméns
veterinärstat.

På föredragning af chefen för Landtförsvarsdepartementet hafva följande författningar af Kongl. Maj:t utfärdats:

Utfärdade
författningar.

den 24 Januari: kungörelse angående beloppet af den ersättning, som bör utgå till beväringssman, hvilken vid tienstgöring sjelf försett sig med alla småpersedlar utom ridstöflar; kungörelse angående upphäfvande af nådiga instruktionen för artilleriförrådets styrelse, vård och redovisning den 25 Juni 1881; kungörelse angående den tygmästaren vid artilleriförråden tillkommande straffmyndighet i disciplinmål; *den 14 Februari:* kungörelse angående ändringar i reglementet för krigshögskolan den 12 Juli 1878; *den 18 April:* kungörelse angående ändringar i förnyade nådiga reglementet för krigskolan af den 14 Augusti 1874; *den 9 Maj:* kungörelse angående förändrad lydelse af 37 § i nådiga reglementet den 6 Augusti 1881 angående besörjandet af indelta arméns, Vermlands fältjägarecorps' och allmänna beväringssmanskapets underhåll och sjukvård under vapenöfningar m. m.; *den 20 Juni:* kungörelse angående ändring af § 4 mom. e och § 9 af instruktionen för militärläroverkens öfverstyrelse den 13 November 1866; kungörelse angående ändrad lydelse af § 9 i reglementet för krigshögskolan den 12 Juli 1878; kungörelse angående ändrad lydelse af § 9 i reglementet för artilleri- och ingenjörhögskolan den 1 November 1878; *den 12 September:* kungörelse angående ändrad lydelse af 2 § 2 mom. i nådiga kungörelsen angående hvad iakttagas bör för bildande af kapital, att för indelta arméns manskap vid deras afgang ur krigstjensten vara att tillgå, den 9 November 1871.

Af de i utländsk örlogstjenst anstälde officerare af Kongl. flottan hafva två, efter slutad anställningstid, under år 1890 återkommit till fäderneslandet. Antalet af de för närvarande i främmande örlogstjenst anstälde sjöofficerare utgör två. Dessutom hafva officerare af flottan varit beordrade att öfvervara skjutförsök dels vid Creusot i Frankrike, dels ock vid Grusonverken i Tyskland, hvarjemte 2 mariningeniörer utsändts till Kiel för besigtning af för flottans räkning beställda bronsminor samt en officer till Kruppa Mühle för besigtning af bomullskrut.

Utrikes an-
stälde och
kommenderade
officerare med
flere.

Flottans öfnings- och undervisningsverk.

Under det med den 30 September 1890 tilländalupna undervisnings- och öfningsår hafva följande flottans fartyg varit använda: fregatten Vanadis under $4\frac{1}{2}$ månader för öfvande af sjökrigsskolans kadetter; korvetten Norrköping under $5\frac{1}{2}$ månader för öfning af manskap, tillhörande den värfvade stammen vid båda stationerna samt för pröfning af aspiranter till sjökrigsskolan; fyra briggar under en tid af nära fyra månader för skeppsgossarnes öfning.

Skjutskolans afdelning, förlagd i Karlskrona skärgård, har under en tid af $2\frac{1}{2}$ månader öfvats ombord å skolfartyget Stockholm samt 2 kanonbåtar; min-afdelningen, förlagd å Kungsholms fästning, har öfvats i något mer än 2 månader och har härtill användts 2 ångkranpråmar, 1 kabelbåt, 2 stångminbåtar, 3 ångslupar, 1 handkranpråm jemte erforderligt antal pråmar och roddbåtar, hvarjemte erforderlig materiel varit stäld till vederbörande stationsbefälhafvares förfogande för utförande af minöfningar vid stationerna.

För de flottan tilldelade värnpligtige hafva skolfartyget Stockholm och logementsfartyget Eugenie användts, det förra vid Karlskrona och det senare vid Stockholms station; och har de vapenöfvades antal utgjort vid förstnämnda station 520 och vid den sistnämnda 142.

Under Juli och Augusti månader har en eskader, bestående af korvetten Freja såsom chefsfartyg, pansarbåten Svea, sex kanonbåtar, nemligen fem af 1:a och en af 2:a klassen, fyra 1:a klassens och fyra 2:a klassens minbåtar samt minöfningsfartyget Ran, varit sammandragen för att utföra rekognoserings- och krigsöfningar m. m. i Stockholms skärgård och Bottniska viken.

Chefsfartyget Drott har under en tid 3 månader användts för expeditioner till Christiania, rikets kuster, Stockholms m. fl. skärgårdar.

Kanonbåten Alfhild har under 4 månader rekognoserat i Stockholms skärgård. Samma kanonbåt är för närvarande stationerad vid rikets vestkust för bispringande af nödställda fartyg och fiskarebåtar samt för uppehållande af ordning under pågående sillfiske; kanonbåten Astrid har under 4 månader användts i särskildt uppdrag för fiskets främjande längs rikets kuster. Korvetten Freja är sedan sistlidne September utsänd på expedition till Medelhafvet.

Vid början af läsåret 1889—1890 utgjorde antalet kadetter vid sjökrigsskolan 67, af hvilka 5 under Oktober 1890 utexaminerades och befordrades till officerare vid Kongl. flottan. Sex kadetter hafva under läsåret blifvit på målsmans begäran entledigade från skolan och 14 ynglingar vunnit inträde i densamma; utgörande sålunda antalet kadetter för närvarande 70.

I skeppsgosseskolan har undervisning meddelats åt 277 skeppsgossar, af hvilka 15 utexaminerats och 30 af annan orsak afgått från skolan.

I exercisskolan i Karlskrona hafva 554 man och vid exercisskolan i Stockholm 338 man erhållit undervisning, af hvilka vid förstnämnda station 254 man och vid sistnämnda 290 man blifvit approberade. Dessutom hafva vid Karlskrona stations exercisskola 12 underlöjtnanter genomgått befälskurs och 20 re-

servofficersaspiranter militärkurs, af hvilka sistnämnde 10 utnämnts till reservunderlöjtnanter. I exercisskolan å Kungsholms fästning har uti de olika kurserna undervisning meddelats åt sammanlagdt 177 elever, af hvilka 105 approberats.

I underbefälsskolan uti Karlskrona har undervisning meddelats 10 reservofficersaspiranter och 29 man, af hvilka samtliga reservofficersaspiranterne och 26 man approberats; vid Stockholms station hafva undervisats 50 man, af hvilka 42 blifvit approberade.

Vid minskolan hafva undervisats: i Karlskrona 3 officerare, 10 reservofficersaspiranter och 66 man samt i Stockholm 81 man; af dessa hafva alla approberats utom 4 man i Karlskrona och 3 man i Stockholm.

Vid rikets navigationsskolor hafva under läsåret 1889—1890 varit inskrifne: i navigationsafdelningen 277 elever, af hvilka 138 utexaminerats såsom styrmän och 95 såsom sjökaptener samt i maskinistafdelningen 154 elever, af hvilka 55 approberats såsom maskinister, 18 såsom öfvermaskinister, 73 såsom ångfartygsbefälhafvare och 2 såsom lokomotivförare. Antalet af dem, som, utan att hafva varit såsom elever inskrifne, åtnjutit undervisning i navigationsskolorna, har utgjort 52, af hvilka 3 aflagt examen såsom styrmän, 2 såsom maskinister och 47 såsom sjökaptener.

Navigationsskolorna.

Vid Karlskrona station hafva en del småfartyg såsom ångslup, giggas m. m. äfvensom åtskilliga inventarier anskaffats för pansarbåten Göta, hvilket fartyg, bygdt vid Lindholmens mekaniska verkstad i Göteborg, innevarande månad blifvit aflemnadt till flottan. För pansarbåten Svea hafva lysmaskiner, förhållningsspel samt svängkran för minor och för fem 1:a klassens kanonbåtar kapell af galvaniserad korrugerad jernplåt blifvit tillverkade. En ny minbåt, Agda, är under byggnad, hvarjemte erforderliga reparations- och underhållsarbeten å stationens fartyg utförts. Nya portar till dockan N:o 5 hafva blifvit uppsatta och reparation verkstälts å sättöppningen till nya dockorna. En norsk korvett samt 3 privata ångfartyg hafva varit intagna i docka och undergått reparation.

Fartygs-, hus- och andra byggnader.

Vid Stockholms station har byggandet af en ny minbåt, Ague, påbörjats samt för fasta minförsvaret åtskilliga arbeten utförts, deribland nybyggnad af 3 stycken ångslupar. För norska torpedväsendet hafva en del stötminor varit under tillverkning samt såväl för stationens eget behof som för norska marinens räkning verkstälts åtskilliga förändringsarbeten å sjelfgående minor.

Sedan sig visat att brefdufvors användande för fortskaffande af underrättelser vunnit allt vidsträcktare utbredning samt träning af dufvor numera pågår inom utlandet för meddelanden icke allenast från fartyg till land och tvärtom utan äfven fartyg emellan och brefdufvor således böra med fördel kunna an-

vändas jemväl för krigsändamål, har en bredfustation blifvit inrättad å Skeppsholmen härstädes och dufhus uppförts hvarjemte andra för nämnda stations ordnande erforderliga arbeten och anskaffningar blifvit verkställda.

Artilleri-
materiel, pro-
jektiler, minor
m. m. Under år 1890 hafva för flottans räkning anskaffats: två 25-cm. och två 15-cm. kanoner jemte tillhörande lavettage; fyra 57-mm. snabbskjutande kanoner med lavettage; 11 st. fyripipiga och 11 st. tvåpipiga 25-mm. kulsprutor med lavettage; 1,306 st. projektiler till kanoner af olika kalibrar; 20,000 st. patroner till 25-mm. kulsprutor; 30,000 st. revolverpatroner; 50,000 st. lösa gevärspatroner; 300 st. tändpatroner; 500 st. tid- och perkussionsrör samt 3,965 kg. 15-mm. krut.

Sjökarteverket. Under år 1890 hafva följande sjömättningsarbeten blifvit utförda:

i Stockholms och Upsala läns norra skärgårdar, der desamma från föregående årens slutpunkter vid Örskärs norra udde och vid Måsbådan och Långbådan i Öregrundsgrepen fortsatts till Förrådsberget och Rödhäll vid nordvestra sidan af Löfstabugten, omfattande en areal af 5,4 geografiska kvadratmil, samt

i Norrbottens läns skärgård, der desamma från föregående års slutpunkter vid Sandskär, Gunnaren, Seskarö och Rävosaari fortsatts till Repskärsgrund och Lutskärsgrund söder om Nederkalix, omfattande en areal af 9,2 geografiska kvadratmil, hvarjemte 13,8 geografiska kvadratmil blifvit upplodade.

Triangelmätning af 2:a ordningen har inom Norrbottens läns skärgård blifvit utförd från Rånö till Rönnskär söder om Piteå.

Under året hafva blifvit färdiggraverade i koppar bladen Tjörn, Uddevalla och Fjellbacka af specialkartan öfver Bohus läns kust i skalan 1 : 50,000, hvarjemte 36 i koppar etsade förtoningsplåtar blifvit fullbordade med namngravyr.

Å sjökarteverkets koppartryckeri hafva blifvit tryckta 7,070 sjökort och korrekturblad, 550 tilläggsblad och 1,536 aftryck af förtoningsplåtar.

Fotografiska apparater att användas på sjömättningsfartygen för tagande af ögonblicksfotografier af kustförtoningar hafva anskaffats och vid anställda försök gifvit goda resultat.

Nettobehållningen för försälda kartor har uppgått till 12,742 kronor 80 öre.

Nautisk-me-
teorologiska
byrån. Någon förändring i antalet af de under byrån lydande observationsstationer har år 1890 icke egt rum, men plats för anordnande af två nya vattenhöjdmättningsstationer med registreringsapparater i Norrland, hvartill medel anvisats, hafva blifvit utsedda vid Björns fyrplats och vid Ratan.

Till byrån hafva inlemnats meteorologiska observationsjournaler, förda dels å örlogs-, dels å handelsfartyg, hvilka journaler, sedan utdrag, som ansetts vara af särskildt intresse för byrån, blifvit derifrån tagna, öfversändts till Nederländska meteorologiska institutet i Utrecht.

Byråns bok- och kartsamlingar hafva äfven under år 1890 ökats dels genom inköp och dels genom gåfvor från in- och utländska institutioner samt af byråns årsanslag upphandlats en del instrument för byråns behof.

Det under år 1889 påbörjade nya granitfyrtornet å Vinga utanför Göteborg Lotsverket. har fullbordats, hvarefter i detsamma blifvit tänd en 1:a ordningens grupp-blänkfyr och de begge äldre fyrarne borttagits.

På ön Hvens östra udde Haken har uppförts en ny fyr, hvilken i förening med den nästföregående år tända fyren vid Helsingborg tjenar att vägleda sjöfarande genom den svenska delen af Öresund mellan Hven och Skånes fastland.

Fyren på undervattensflacket Bredgrund i Öresund har fullbordats.

En ny fyr på Malö vid Hallandskusten har blifvit tänd till ledning mellan Nidingarne och fastlandet.

På Ursholmen har påbörjats uppförandet af två fyrtorn till ersättande af de äldre och mindre lämpliga fyrarne på Koster.

Nya fyrar hafva i öfrigt blifvit tända på följande ställen: Krikeudde, Storbådan och Husum i Vesterbotten, på Skansudde och Utholmen vid Gotlands vestra kust, vid Linasundet i Södertelgeleden, på Rifö och Knarrholmen vid södra farleden till Göteborg, Kråksundsgap och Tenholmen vid ön Orousts sydvestra sida, på Stångehufvud, Bläckhall, Svensholmen och Flåtterne mellan Lysekil och Smögen, på Kalföskär, Urskär och Stångeskär samt vid Hafstenssund mellan Väderöarne och Strömstad.

En lysboj har utlagts vid Måsskärsgrundet i Östergötlands skärgård.

En ny fyranläggning på Storkläppen i Smålands skärgård var i det närmaste färdig, då den af storm sistlidne höst betydligt skadades, hvadan fyrens tändning blifvit fördröjd.

Eggegrunds fyr i Geflebugten har blifvit flyttad och ombyggd. Dessutom hafva åtskilliga äldre fyrar blifvit mer eller mindre förändrade.

Smärre mistapparater hafva blifvit uppställda vid Storzungfruns och Simp-näsklubbs fyrplatser.

Nya fasta sjömärken hafva uppförts på 5 ställen. Nya flytande sjömärken hafva utlagts till ett antal af 28 dels vid nyupptäckta grund, dels vid nya eller ändrade farleder.

En ny extra lotsplats har inrättats vid Degerhamn på Öland.

Årets ovanligt talrika och svåra stormar hafva förorsakat ganska många sjöolyckor, hvarvid jemväl icke få menniskolif gått förlorade. Dessa stormar hafva äfven åstadkommit mer eller mindre svåra skador på åtskilliga fyrplatser och andra säkerhetsanstalter för sjöfarten men tillika lemnat lotsarne rika tillfällen att ådagalägga prof på berömvärdt mod och sjelfuppostring.

Vakanssättning
inom båts-
manshållet
samt rekryte-
ring vid flot-
tans värfvade
stam.

Enligt från Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande inkomna upp-
gifter utgjorde de intill den 1 November 1890 vakanssatta nummer af båtsmans-
hållet 1,675, deri icke inbegripne de inom Blekinge län och Södra Möre härad
af Kalmar län på 10 år vakanssatta rotar, hvilkas antal vid samma tid utgjorde
1,085 eller 5 nummer mindre än år 1889, beroende derpå att dessa nummer
öfvergått från 10-årig till ständig vakans. Under året uppgick antalet ansök-
ningar om antagning i flottans värfvade stam till 594 och har af de sökande
det enligt planen för ombildning af flottans sjömanscorps bestämda antal 363 blifvit
i den nya sjömanscorpsen anställdt, hvarjemte 45 från föregående år inom corp-
sen uppkomna vakanser blifvit återbesatta.

Rotering.

Åtskilliga af Kammarkollegium gifna utslag angående rotering af hemman
och lägenheter hafva enligt gällande föreskrifter blifvit Kongl. Maj:ts pröfning
underställda och har Kongl. Maj:t låtit vid de underställda utslagen bero.

Utfärdade för-
fattningar.

Under år 1890 hafva följande allmänna författningar blifvit på chefsens för
Sjöförsvarsdepartementet föredragning utfärdade, nemligen: *den 7 Februari:*
kungörelse angående ändrad lydelse af § 10 i gällande reglemente för Abraham
Rydbergs stiftelse till danande af skicklige sjömän; *den 2 Maj:* kungörelse
angående upphäfvande af kungörelsen den 27 Maj 1881 i fråga om dag-
traktamente till personer vid lotsstyrelsen och lotsverket under vissa resor och
förrättningar; *den 6 Juni:* kungörelse angående ändring af §§ 29 och 34 i gäl-
lande förordning rörande åtgärder till undvikande af ombordläggning samt sig-
naler för angifvande af nöd å fartyg; *samma dag:* reglemente för navigations-
skolorna i riket.

John Ericssons
likfärd.

Ett amerikanskt örlogsfartyg har under det gångna året till Sverige öfver-
fört de jordiska kvarlevorna af den svenskfödde man, som i lifstiden bar det
berömda namnet John Ericsson. Den hedersbevisning af sällspordt slag, som
Amerikas Förenta staters president och folk egnat vår bortgångne frejdade lands-
man och i honom hela det svenska folket, skall hos detta fortlefva i tacksamt
minne. Hans åt fäderneslandet återbördade stoft hvilar nu i den bygd, som
sett honom födas.

Jordbruket.

Den senast förflutna vintern, blid och snöfattig, följdes af en hastigt in-
trädande varm och fuktig vår, hvarunder höstsäden och vallarne snabbt ut-
vecklade sig. Vid slutet af våren inträdde en temperatursänkning, åtföljd af
ymnig nederbörd, till följd hvaraf grödan utvecklade sig frodigt men långsamt.

Dessa väderleksförhållanden, som fortforo under större delen af sommaren, inverkade skadligt, särskildt på rågens kärnbildning. Sedan likväl i slutet af Augusti månad en höjning af temperaturen jemte minskning i nederbördens inträffat, påskyndades sädens mognad, och årets sädesskörd utföll ganska tillfredsställande, om äfven hvetet på vissa orter angripits af rost och rågkärnans utveckling lemnat något öfrigt att önska.

Årets grässkörd har varit riklig och skörden af rotfrukter i allmänhet medelmåttig. Ett undantag utgör potatisen, hvilken å nästan alla orter varit angripen af röta. Denna potatissjukas härjningar hafva inom en icke obetydlig del af landet medfört en ytterst klen skörd, som på sina ställen till och med närmast sig missväxt.

Utaf de af Riksdagen till understöd åt s. k. landtmannaskolor anvisade medel hafva för år 1890 statsbidrag lemnats till landtmannaskolorna vid Väddö i Stockholms, Lunnevad i Östergötlands och Ebbetorp i Kalmar län, Gotlands och Blekinge läns landtmannaskolor, landtmannaskolorna vid Önnestad i Kristianstads, Hvilan i Malmöhus, Skara i Skaraborgs, Molkom i Vermlands och Ope i Jemtlands län samt till Hallands läns nyinrättade landtmannaskola å Katrineberg. Landtmannaskolor.

På derom gjorda underdåniga framställningar har Kongl. Maj:t bifallit, att den lägre landtbruksskolan inom Stockholms län finge den 1 sistlidne November flyttas från Hesselby till Husby i Munsö socken samt landtbruksskolan i Södermanlands län vid samma tid flyttas från Väderbrunn till Nygård i Floda socken. Lägre landtbruksskolor.

För de med understöd af statsmedel upprättade mejeristationer, hvilkas antal under året kunnat ökas från förutvarande 16 (med 30 elever) till 18 (med 40 elever), har reglemente blifvit af Landtbruksstyrelsen utfärdadt i syfte att bereda eleverna jemte ett högre mått af insigter i mejerihandteringens teori jemväl ökadt tillfälle till inhemtande af grunderna för dess praktiska utöfning. Mejeristationer.

Till husslöjdens befordran hafva under år 1890 vidtagits likartade åtgärder som under de närmast föregående åren. De anslag af statsmedel, som under året blifvit för detta ändamål utdelade till hushållningssällskapen, hafva utgjort 23,000 kronor, hvarjemte sällskapen och i flera fall äfven landstingen för ändamålet anvisat jembförelsevis betydliga belopp. Husslöjden.

De med bidrag af statsmedel i Skara, Halmstad, Kalmar, Vesterås, Örebro, Hernösand och Jönköping inrättade och underhållna kemiska stationerna för jordbrukets och näringarnas behof samt de likaledes med statsmedel understödda Kemiska stationerna.

Frökontroll- frökontrollanstalterna i Stockholm, Upsala, Linköping, Jönköping, Kalmar, Kri-
anstalterna. stianstad, Lund, Nydala i Hallands län, Borås, Venersborg, Skara, Örebro,
Vesterås, Falun, Gefle, Hernösand och vid Ope i Jemtlands län samt i Luleå
hafva under år 1890 varit i oafbruten verksamhet.

Arfvodestaxan Den 13 Juni 1890 har Kongl. Maj:t utfärdat nådig kungörelse angående
för landtbruks- ändrad lydelse af 1, 2 och 4 §§ i arfvodestaxan för de i statens tjänst anstälde
ingenjörer. landtbruksingenjörer den 1 Oktober 1886.

Undersök- Med anledning deraf, att under år 1889 hafregrodan inom landet i en dit-
ningar rörande tills icke iakttagen utsträckning förhärjats af sädesrost, har Kongl. Maj:t stält
förostsjukdomen. till Landtbruksakademiens förvaltningskomité's förfogande ett belopp af 10,000
kronor, att utgå med 5,000 kronor under år 1890 och med 2,500 kronor hvart-
dera af åren 1891 och 1892, för att användas till undersökningar i ändamål att
åstadkomma en möjligast fullständig utredning af rostsjukdomens väsen och
vilkor.

Mejeriagent i I likhet med hvad förut egt rum, har jemväl under år 1890 på statsverkets
Manchester. bekostnad en mejeriagent i Manchester varit anställd för befrämjande af svenska
mejeriprodukters afsättning i England.

Stadgar för Den 31 Oktober 1890 har Kongl. Maj:t fastställt förnyade stadgar för
Landtbruks- Landtbruksakademien.
akademien.

Fiskeri- Sillen har fortfarande gått till vid bohuslänska kusten, ehuru fångsten un-
näringen. der sistlidna höst ej utfallit fullt så rikligt som under de närmast föregående
åren. Sill- och strömmingsfisket i Öresund och Östersjön har under året ut-
fallit öfver medelmåttan, hvaremot i fråga om ålfisket vid östra kusten äfven-
som laxfisket i hafvet och delvis äfven i elfvarna ett motsatt förhållande synes
hafva egt rum.

Sedan Kongl. Maj:t anvisat nödiga medel för anläggning vid Finspångs
bruk i Risinge socken och Östergötlands län af en fiskodlingsanstalt med dam-
mar för kläckning och uppfödande af laxöring, ål, gös och braxen med flere
arter insjöfisk samt kräftor, äfvensom för inrättande af en dermed förenad bio-
logisk anstalt för anställande af vetenskapliga undersökningar med praktiskt
syfte rörande insjöfisket, hafva förberedande åtgärder under året vidtagits för
denna anläggning.

Fiskeristadgan. Kongl. Maj:t har den 24 April 1890 utfärdat kungörelse angående ändrad
lydelse af 23 och 38 §§ i fiskeristadgan den 29 Juni 1852.

Under tiden från den 15 Juli till Oktober månads utgång år 1890 har en Expedition för af flottans kanonbåtar under befäl af en med fiskeförhållandena i rikets far- vatten förtrogen officer besökt de viktigare fiskeplatserna utefter rikets södra och östra kuster, Gotland, Öland, upp till Gotska Sandön äfvensom Bornholm och Anholt. Befälhafvaren har dervid haft till åliggande att bevaka de svenske fiskarens intressen, att tillhandagå dem med råd och upplysningar vid fiskets bedrifvande och i afseende å fångstens lämpligaste behandling för afsättning, att lemna dem nödigt biträde vid större fångsters forslande till viktigare närbelägna afsättningsorter samt att, när omständigheterna det medgifvit, söka genom från fartyget anställda fiskeförsök eller på annat lämpligt sätt förvärfva ytterligare kannedom om fiskeförhållandena uti ifrågavarande fiskevatten.

Expedition för understödjande af fisket å rikets södra och östra kuster.

För fiskhandels befrämjande har under året en agent med aflöning af statsmedel varit anställd i Berlin.

Fiskhandels-agent.

Den 7 Mars 1890 har Kongl. Maj:t utfärdat nådig kungörelse angående förnyadt reglemente för prisbelönande af hästar.

Reglemente för prisbelönande af hästar.

Vid de under år 1890 hållna besigtningssmöten för prisbelönande af hästar hafva fastställda pris blifvit utdelade för 2,031 hästar, nemligen 311 beskillare, 730 fölston och 990 unghästar, förutom de hästar, som af vederbörande nämnder prisbelönats med dertill af landsting och hushållningssällskap särskildt anlagna medel.

Stuteri-väsendet.

För statens stuteri och hingstdepöter hafva under samma år inköpts 34 hästar, nemligen inom landet: 2 ston samt från utlandet: 12 hingstar, 16 hingst- och 4 stoföl.

Sedan den ekonomiska kartläggningen af Vermlands län år 1889 blifvit fullbordad, hafva fältarbetena inom Elfsborgs län under innevarande år fortgått med kartverkets hela personal, hvarvid 19,25 qvadratmil blifvit fullständigt kartlagda och förberedande stomkartor utarbetade öfver något mer än 18 qvadratmil.

Allmänna ekonomiska kartverket.

Af de häradskartor, som utgifvas på bekostnad af Vermlands läns landsting och hushållningssällskap, har kartan öfver Jösse härad med densamma tillhörande beskrifning under året lemnat pressen, samt kartan öfver Nordmarks härad blifvit i det närmaste fullbordad.

Hvad angår det ekonomiska kartverket i Norrbottens län, så har fältmätning i förening med höjdbestämmelser medelst barometer i och för de redan färdiga plankartornas fullständigande med höjdbeteckning blifvit utförd inom länets kustsocknar öfver ett område, omfattande något mer än 32 qvadratmil, hvarjemte revisions- och kompletteringsmätningar inom Arjepluogs lapp-

Ekonomiska kartverket i Norrbottens län.

mark samt fjellrekonoseringar inom angränsande delar af Vesterbottens lappmarker för fullbordande af kartblad, tillhörande den under utgifning varande kartan i skalan 1:200,000 öfver Norrbottens län, blifvit utförda öfver ett område af 21 kvadratmil.

Af nyss nämnda karta hafva under året offentliggjorts bladen 12 Sulitälma, 13 Stora Sjöfallet, 15 Gellivare, 16 Pajala, 17 Huuki, 18 Merkenes, 20 Qvikkjokk, 21 Jokkmokk, 22 Hakkas, 23 Korpilombolo och 24 Svansten, hvarjemte bladet 14 Luleträsk är under tryckning. Inberäknadt de under föregående å utgifna bladen 1—11, föreligga nu 23 färdiga blad, omfattande i det närmaste hela den norr om polcirkeln belägna delen af länet, till en ytvidd af omkring 640 kvadratmil.

Geologiska
undersök-
ningarna.

Under 1890 års sommar hafva geologiska undersökningar verkstälts dels i skalan 1:50,000 inom Kristianstads län öfver en yta af 0,4 kvadratinmil, dels skalan 1:100,000 inom Jönköpings, Elfsborgs, Skaraborgs, Göteborgs och Bohus, Blekinge och Kalmar län öfver en yta af 15,92 kvadratinmil.

Så kallade praktiskt-geologiska undersökningar hafva utförts inom Gefleborgs län med särskildt bidrag från länets landsting och hushållningssällskap, hvarjemte öfversigtsresor företagits i flera af rikets län.

Två af de ordinarie geologerna hafva enligt Kongl. Maj:ts förordnande utfört speciella undersökningar i Norrbottens län.

Grufve-
ingenjörerna.

Kongl. Maj:t har den 14 November 1890, med ändring af de i nådiga brevet angående reglering af bergmästaredistriktet m. m. den 13 November 1874 meddelade bestämmelser rörande grufveingenjörerna, i nåder förordnat att, med utgången af år 1890, grufveingenjörsbefattningen i Gefleborgs län skall indragas och grufveingenjören i Kopparbergs län, med befrielse från skyldigheten att tienstgöra inom norra bergmästaredistriktet, derefter tienstgöra jemväl inom Gefleborgs län, hvadan hans tienstgöringsområde kommer att omfatta hela Gefle-Dala bergmästaredistrikt, samt att inom norra bergmästaredistriktet skall från början af innevarande år anställas en grufveingenjör med de skyldigheter och rättigheter, som i ofvan nämnda nådiga bref finnas bestämda; skolande denne grufveingenjör tills vidare hafva sin bostad i Luleå.

Reglering af
länsmans-
distrikt.

Kongl. Maj:t har förordnat, att Hammenhögs och Hannas socknar af Kristianstads län skola från och med år 1892 öfverflyttas från Hammenhögs till Löderups länsmansdistrikt samt att med anledning af denna förändring Hammenhögs nuvarande länsmansdistrikt skall benämnas Tryde länsmansdistrikt.

Arfvode för
exekutiva
auktioner.

Den 10 Oktober 1890 har Kongl. Maj:t utfärdat kungörelse angående ändrade bestämmelser rörande arfvode för auktion å utmätt fastighet på landet.

Kongl. Maj:t har den 28 November 1890 utfärdat förordning angående ändrad lydelse af § 16 samt tillägg till § 63 i förordningen om landsting den 21 Mars 1862. Landstingsförordningen.

Den 12 December 1890 har Kongl. Maj:t utfärdat kungörelse angående skyldighet för kronofogde och länsman att underrätta kommunalstämmas ordförande om vissa sammanträden. Underrättelse om vissa sammankomster.

Genom kungörelse den 20 Juni 1890 har Kongl. Maj:t, med anledning af hvad arbetareförsäkringskomitén föreslagit, förordnat om ett tillägg till § 42 af byggnadsstadgan för rikets städer. Byggnadsstadgan för rikets städer.

Kongl. Maj:t har förordnat, att *ordningsstadgan*, *byggnadsstadgan* och *brandstadgan* för rikets städer skola tillämpas å visst område vid Forserums jernvägsstation i Jönköpings län, å vissna områden af Helsingborgs landsförsamling samt å vissa områden af Väsby socken i Malmöhus län; att *ordningsstadgan* för rikets städer skall tillämpas inom visst område vid Åhus by och hamnplats i Kristianstads län och å visst område vid Hallsbergs jernvägsstation i Örebro län; att *byggnadsstadgan* och *brandstadgan* för rikets städer skola tillämpas å visst område vid Smedstorps jernvägsstation och å visst utsträckt område vid Kiviks fiskeläge i Kristianstads län, samt vid strandlägenheten Klädesholmen med dertill hörande Koholmen inom Klädesholmens församling och på strandlägenheten Grebbestad i Tanums socken af Göteborgs och Bohus län, äfvensom att *byggnadsstadgan* för rikets städer skall tillämpas å ett område, bestående af lägenheterna Gamla Djursholm N:o 1, Djursholms villastad N:o 1 samt Djursholms villastad N:o 2, inom Danderyds socken af Stockholms län, samt å Lilla Edet, omfattande vissa områden af Fuxerna och Högtorps byar i Fuxerna socken af Elfsborgs län. Angående tillämpning å vissa områden på landet af ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer.

Kongl. Maj:t har fastställt plan för reglering af viss del af staden Köping samt för ordnande och bebyggande af en del af Råå municipalområde och af fiskeläget Limhamn äfvensom förändrad plan för stadsdelen Rörsjömärken i Malmö. Fastställda regleringsplaner.

Kongl. Maj:t har under år 1890 beviljat 32 utländingar tillstånd att i riket idka handel eller annat näringsyrke. Tillstånd för utländingar att i riket idka handel m. m.

Vid den allmänna utställning för landtbruk och skogshushållning, som hållits i Wien under år 1890, har Sverige representerats af en särskild, utaf Kongl. Maj:t utsedd kommissarie. Utställning för landtbruk och skogshushållning i Wien.

24 *Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit.*

Befälet å svenska handelsfartyg. Kongl. Maj:t har den 7 November 1890 utfärdat kungörelse angående ändring i vissa delar af förordningen angående befälet å svenska handelsfartyg den 22 November 1878.

Statsbidrag för ångbåtsförbindelser. Under år 1890 har understöd af statsmedel utgått för uppehållande af ångbåtsförbindelse mellan Stockholm, Vestervik och Libau; hvarjemte staten fortfarande lemnat bidrag till uppehållande af vintertrafik mellan Gotland och Stockholm.

Sjöfartsnäringskomité. Sedan Kongl. Maj:t beslutit tillsätta en komité med uppdrag att, efter utredning af den svenska sjöfartsnärings tillstånd och alla för dess förkofran nödiga och nyttiga betingelser, afgifva de förslag till åtgärder för befrämjande af närings utveckling, hvartill berörda utredning kunde föranleda, äfvensom att taga i öfvervägande den af tullkomitén i dess afgifna betänkande behandlade frågan om tullrestitutioner, samt ledamöter i förstnämnda komité blifvit utsedde den 7 Februari 1890, har komitén under året afslutat sin verksamhet samt afgifvit underdånigt betänkande.

Yrkesinspektörer. Den 20 Juni 1890 har Kongl. Maj:t fastställt instruktion för yrkesinspektörerna, hvarjemte Kongl. Maj:t samma dag utfärdat cirkulär till Dess samtliga Befallningshafvande angående skyldighet för polismyndigheterna att till yrkesinspektörerna insända vissa handlingar.

Förordningen angående expeditionslösen. Kongl. Maj:t har den 23 Maj 1890 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 15 i förnyade nådiga förordningen angående expeditionslösen den 7 December 1883.

Patentbyrån. Under år 1890 hafva till Patentbyrån inkommit 873 ansökningar om patent och 217 ansökningar om registrering af varumärken. Under samma tid har Patentbyrån meddelat 605 patent och registrerat 201 varumärken.

Unionen för skydd af den industriella eganderätten. Nådiga kungörelser äro utfärdade, den 28 Mars 1890 angående nederländska kolonierna Surinams och Curaçaos tillträde till unionen för skydd af den industriella eganderätten och den 14 Augusti samma år angående republiken San Domingos tillträde till samma union.

Skydd för Österrikisk-Ungerska varumärken. Den 9 Maj 1890 är nådig kungörelse utfärdad angående skydd för Österrikisk-Ungerska varumärken.

Odlingslånefonden. Från odlingslånefonden hafva under år 1890 lån beviljats till ett sammanlagdt belopp af 362,760 kronor.

Bland de med allmänna medel understödda väg- och vattenbyggnadsarbeten hafva, enligt uppgift af Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, under år 1890 såsom fullbordade godkänts af nämnda styrelse:

Allmänna väg- och vattenbyggnadsarbeten.

41 vägbyggnadsföretag, omfattande en längd af 33 nymil, hvarför kostnaden beräknats till 890,331 kronor 20 öre, deraf såsom statsbidrag beviljats 565,832 kronor 54 öre;

31 odlings- och frostaffledningsföretag för en beräknad kostnad af 409,172 kronor 83 öre, deraf af statsmedel anvisats 80,900 kronor såsom lån och 83,330 kronor 9 öre såsom anslag utan återbetalningsskyldighet; utgörande den genom dessa företag vattenbefriade eller eljest förbättrade jordvidden 6,097,63 hektar; samt

1 brobyggnad, 1 slussbyggnad och förbättring af 1 farled, hvarför allt kostnaderna beräknats till 210,706 kronor, deraf af statsmedel anvisats 50,000 kronor såsom lån och 80,710 kronor såsom anslag utan återbetalningsskyldighet.

Kongl. Maj:t har under år 1890 beviljat koncessioner å följande jernvägsanläggningar:

Koncessioner å enskilda jernvägsanläggningar.

från Jönköping till Vaggeryds station å Halmstad—Nässjö jernväg,

från Roslagstull i Stockholm till Djursholm i Danderyds socken af Stockholms län,

från Linköping till Fogelsta station å Fogelsta—Vadstena jernväg;

hvarjemte Kongl. Maj:t medgifvit att nedannämnda jernvägar finge efter vederbörlig besigtning för allmänt begagnande mot afgift upplåtas, nemligen:

Kosta aktiebolags jernväg från Kosta glasbruk till Lessebo station å Karlskrona—Vexjö jernväg och

Djursholms aktiebolags spårväg för ångkraft från Kohagsviken genom Djursholms villastad till Ösby å Stockholm—Rimbo jernväg.

Under år 1890 hafva för allmän person- och godstrafik upplåtits följande enskilda jernvägar, nemligen:

För trafik öppnade enskilda jernvägar.

bandelen Sågmyran—Rättvik af Falun—Rättvik—Mora jernvägsaktiebolags jernväg med 1,435 meters spårvidd och 24 kilometers längd;

Vittsjö—Hessleholms jernväg med 1,435 meters spårvidd och 22 kilometers längd;

Skymnäs—Munkfors jernvägsaktiebolags jernväg mellan Björndalsbron och Munkfors bruk med 0,89 meters spårvidd och 14,7 kilometers längd;

Trelleborg—Klagstorps jernväg med 1,435 meters spårvidd och 14 kilometers längd;

bandelen Oforsen—Vansbro af Mora—Venerns jernvägsaktiebolags jernväg med 1,435 meters spårvidd och 50 kilometers längd; samt

Djursholms aktiebolags spårväg från Kohagsviken genom Djursholms villa-stad till Ösby å Stockholm—Rimbo jernväg med 0,89 meters spårvidd och 3,5 kilometers längd.

De för trafik under år 1890 upplåtna enskilda jernvägarne utgöra således 128,2 kilometer.

Summan af de enskilda jernvägarnes längd, som vid 1890 års början uppgick till 5,300,9 kilometer, utgjorde följaktligen vid årets slut 5,429,1 kilometer.

Af de enskilda jernvägarne voro 6 hästbanor med en längd af 16,7 kilometer samt 111 lokomotivbanor af 5,412,4 kilometers längd.

Af de sistnämnda hafva

67 st. med en längd af 3,724,2 km. en spårvidd af 1,435 m.	
2 » » » » » 134,7 » » » » 1,217 »	
1 » » » » » 18,2 » » » » 1,188 »	
2 » » » » » 48,3 » » » » 1,093 »	
8 » » » » » 348,3 » » » » 1,067 »	
28 » » » » » 1,003,5 » » » » 0,890 »	
3 » » » » » 135,2 » » » » 0,802 »	

Statens jern-
vägsbyggnader. Å stambanan Långsele—Vännäs hafva under år 1890 arbetena fortgått så, att den 90 kilometer långa sträckan från Anundsjö till Nyåker färdigtterrasserats och belagts med skenor samt delvis ballastats, hvarjemte arbetena påbörjats å den 39 kilometer långa bandelen från Nyåker till Vännäs.

Statens jern-
vägstrafik. Statens trafikerade jernvägar hade vid 1890 års slut, likasom vid dess början, en utsträckning af 2,613 kilometer. Trafikinkomsterna hafva under året uppgått till omkring 21,600,000 kronor och hafva deraf till Statskontoret inlevererats 6,500,000 kronor.

Aktiebolag. Kongl. Maj:t har under år 1890, uppå Civildepartementets föredragning, meddelat fastställelse å bolagsordningar för 187 aktiebolag, med sammanräknade aktiekapital af minst 26,621,150 kronor och högst 65,958,700 kronor. Af dessa bolag äro 4 jernvägs-, 3 försäkrings-, 115 industri- och fabriks-, 19 rederi-, 20 handels- och hushållsförenings-aktiebolag samt 26 bildade för hvarjehanda andra ändamål.

Sedan fullmäktige i Riksgäldskontoret i underdånig skrifvelse den 20 Februari 1890 anmält, att de på grund af § 42 i det vid 1889 års riksdag för Riksgäldskontoret utfärdade reglemente beslutat utfärda svenska tre och en half procents obligationer i kronor, riksmark, pund sterling och francs å tillhopa fyratio millioner riksmark och med ett konsortium, bestående af Sveriges Riksbank, M. A. von Rothschild & Söhne i Frankfurt am Main, N. M. Rothschild & Sons i London, de Rothschild frères i Paris, Direction der Disconto Gesellschaft och S. Bleichröder i Berlin, L. Behrens & Söhne i Hamburg, Den Danske Landmandsbank, Hypothek- och Vekselbank i Köpenhamn samt Stockholms enskilda bank, i enlighet med skrifvelsen vidfogadt kontrakt träffat aftal om öfverlåtande å konsortiet af sagde obligationer, med hvilket aftal afsåges hufvudsakligen konvertering af 1875 års statslån, så har Kongl. Maj:t, i enlighet med hvad fullmäktige be-ärt, såväl fastställt det beslut, fullmäktige rörande berörda nya upplåning fattat, som ock å den rikets gäld, som uppkommer genom försäljning af de obligationer, om hvilka i berörda kontrakt afhandlas, meddelat sin nådiga garanti.

Statslån.

På framställning af fullmäktige i Riksgäldskontoret har Kongl. Maj:t under vissa vilkor medgifvit, att de till Riksgäldskontorets den 1 Augusti 1888 och den 1 Mars 1890 utfärdade obligationer hörande räntekuponer, när de till inlösen förfallit, må icke allenast i landtränerierna, med undantag af Stockholms läns, inlösas i den mån, ränteriernas kassabehållningar sådant medgifva, samt derefter vid skeende penningremisser till Statskontoret insändas för att mot liqvid till Riksgäldskontoret aflemnas, utan ock mottagas vid den utom Stockholms stad förefallande uppbörd af till ränterierna ingående medel och sedermera i behörig ordning levereras.

Inlösen af förfallna räntekuponer till statsobligationer.

Kongl. Maj:t har den 5 September 1890 utfärdat kungörelse i anledning af Riksdagens beslut angående Riksbankens styrelse och förvaltning.

Riksbankens styrelse och förvaltning.

Samma dag har Kongl. Maj:t utfärdat förordning angående ändring af § 4 i lagen för Rikets Ständers Bank den 1 Mars 1830.

Ändring i lagen för Rikets Ständers Bank.

Kungörelse angående af Riksdagen beslutade ändringar i instruktionen för Riksdagens revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna har den 23 Maj 1890 blifvit af Kongl. Maj:t utfärdad.

Ändring i instruktionen för Riksdagens revisorer vid Riksbankens afdelningskontor i orterna.

Den 30 Maj 1890 har Kongl. Maj:t utfärdat kungörelse angående den vid 1890 års riksdag åtagna bevilning af fast egendom samt af inkomst.

Bevilning af fast egendom samt af inkomst.

Komité för
afgifvande af
förslag till
vissa ändrin-
gar i bevill-
ningsförord-
ningen.

Med afseende derå att erfarenheten vid handläggningen af taxeringsmål synts ådagalägga, hvad jemväl blifvit vid flera tillfällen inom Riksdagen framhållet, att nuvarande sätt för beskattning af den inkomst, som vinnes genom afverkning af skog med eller utan sammanhang med sågverks- eller annan förädlingsrörelse, i åtskilliga afseenden är förenadt med väsentliga oegentligheter, har Kongl. Maj:t den 24 Oktober 1890 tillsatt en komité med uppdrag att afgifva förslag till ändringar i bevillningsförordningen i syfte att åvägabringa en mera tillfredsställande ordning i berörda afseende. Åt denna komité har jemväl uppdragits att, efter närmare anvisning af chefen för Finansdepartementet, inkomma med yttrande rörande behöfligheten af ändringar i vissa andra delar af nämnda förordning samt att afgifva de förslag, som deraf kunna påkallas.

Stämpel-
afgiften.

Kongl. Maj:t har den 5 September 1890 utfärdat ny förordning angående stämpelafgiften.

Jemkning af
den på hem-
man å landet
hvilande in-
quarterings-
börda.

Lag angående jemkning af den på hemman å landet hvilande inquarteringsbörda har den 21 Februari 1890 blifvit af Kongl. Maj:t utfärdad.

Den s. k.
allhelgona-
hjelpen.

Den 16 Maj 1890 har Kongl. Maj:t utfärdat kungörelse angående upp-
hörande af den inom Kalmar stift utgående s. k. allhelgona-
hjelpen.

Böter för
svarandeparts
uteblifvande
från underrätt.

Kongl. Maj:t har den 5 September 1890 utfärdat kungörelse, huru i vissa fall skall förfaras med böter, som ådömts svarandepart för uteblifvande från underrätt i brottmål.

Myntverket.

Vid Myntverket hafva sedan sista Riksdags sammanträde blifvit utmyntade:

Guldmynt: 20-kronor	kr. 3,109,820: —
Silfvermynt: 2-kronor	» 143,774: —
1-kronor	» 593,951: —
25-ören	» 117,354: 25
10-ören	» 92,185: —
Bronsmünt: 5-ören	» 16,939: 45
2-ören	» 18,231: 06
1-ören	» 19,487: 94,

hvarjemte under samma tid preglats 7,459 stycken medaljer till värde af 37,279 kronor 51 öre.

Genom en den 5 December 1890 utfärdad kungörelse har Kongl. Maj:t Skydd mot förfalskning af förordnat, att vissa främmande länders frimärken och andra frankostämplars främmande länders frimärken och andra frankostämplars skola här i landet njuta samma skydd mot förfalskning eller missbruk, som svenska allmänna stämplars och märken.

Lag, innefattande tillägg till förordningen angående en postsparbank för riket den 22 Juni 1883 har under den 24 Oktober 1890 blifvit utfärdad. Tillägg till postsparbanksförordningen.

Jernvägspostbefordran har anordnats å jernvägssträckorna Malmö—Limhamn, Spånga—Riddersvik, Sägmyra—Rättvik, Hesselholm—Vittsjö, Sjögränd—Munkfors, Trelleborg—Klagstorp och Oforsen—Vansbro. Jernvägspostbefordran.

Jemlikt nådigt bref till Generalpoststyrelsen den 5 September 1890 indrogs De fasta postanstalterna. med nämnda års utgång postkontoret i Tjellmo och ersattes af en poststation; hvadan postkontorens antal numera är 189.

Efter indragning af en del äldre och inrättande af nya poststationer uppgick vid nästlidna års utgång hela antalet fasta postanstalter till 2,057 eller 36 mera än vid 1889 års slut.

Sedan genom nådigt bref den 26 Juni 1890 förordnats, att frankokouvert å 4 och 5 öres valör skulle införas och tillhandahållas allmänheten, blefvo under nästlidne December månad sådana frankokouvert för allmänheten tillgängliga. Införandet af nya frankokouvert.

Under år 1889, det senaste, för hvilket fullständiga statistiska uppgifter föreligga, hafva blifvit behandlade 117,652,749 postförsändelser af alla slag, hvilket antal vid jemförelse med nästföregående år utvisar en tillökning af 4,1 procent. Antalet postförsändelser.

Särskildt hafva på grund af förskrifning genom postverket blifvit förskaffade 504,825 årgångar tidningar och tidskrifter eller 19 procent mera än året förut. Tidningstrafiken.

Under år 1890 hafva i Postsparbanken insatts omkring 7,700,000 kronor och uttagits omkring 3,500,000 kronor, hvarigenom delegarnes behållning, som vid årets början uppgick, med upplupna räntor, till 8,482,667 kronor, under året ökats i rundt tal med 4,200,000 kronor och utgjorde sålunda vid årets slut omkring 12,680,000 kronor, oberäknadt delegarne tillkommande, för år 1890 upplupna räntor. Postsparbanken.

Vid årets utgång voro de af Postsparbanken förvaltade medlen — deruti inberäknadt åtskilliga från Riksgäldskontoret upptagna lån till sammanlagdt belopp af 1,200,000 kronor — placerade dels uti obligationer, utfärdade af

Allmänna hypoteksbanken eller kommuner inom landet, till ett bokfördt kapitalvärde af 12,223,597 kronor 17 öre, dels ock i direkta lån till kommuner i riket till ett sammanlagdt kapitalbelopp af 1,840,456 kronor 23 öre.

Delegarnes antal uppgick vid 1890 års början till 202,520. Under årets lopp hafva tillkommit omkring 43,000 nya delegare, hvaremot omkring 10,000 delegare afgått, hvadan delegareantalet vid årets utgång utgjorde omkring 235,500.

Postsparbankskontorens antal, som vid 1889 års utgång uppgick till 1,888, har under år 1890 ökats med 63, hvadan antalet postanstalter, som förmedlade insättningar och uttagningar i Postsparbanken, vid sistnämnda års slut utgjorde 1,951.

Förutom vid 1,797 postanstalter tillhandahöllos sparmärken och sparkort jemväl hos 2,280 enskilda försäljare, hvadan sammanlagda antalet sparmärkesförsäljningsställen i riket vid 1890 års slut utgjorde 4,077.

Statstelegraf-
nätet. Efter senaste Riksdags sammanträde hafva i statstelegrafnätet tillkommit 907,3 kilometer linier och 1,880,5 kilometer trådledning, hvaremot afgått 733,6 kilometer linier och 1,536,5 kilometer ledningar, så att telegrafnätet vid 1890 års slut upptog i linier och kablar 8,849,6 kilometer och i ledningar 22,873,1 kilometer.

Telegraf-
stationer. Den i Kårböle inom Gefleborgs län inrättade statstelegrafstation har, enligt Kongl. Maj:ts beslut den 7 November 1890, vid årets slut indragits, och kommer nämnda ort i stället att hafva telefonförbindelse med telegrafstationen i Ljusdal.

I förbindelse med telegrafnätet hafva blifvit satta 40 jernvägstelegrafstationer för korrespondens inom riket samt med Norge och Danmark.

Statstelegrafstationerna i riket utgjorde vid 1890 års utgång 167, och voro då med desamma förbundna 846 jernvägstelegrafstationer, så att hela antalet af rikets i förbindelse med hvarandra stående telegrafanstalter vid slutet af samma år uppgick till 1,013.

Telegram-
vexling. Under år 1889, det senaste, för hvilket fullständig statistik är upprättad, hafva befordrats 1,708,752 taxerade telegrammer, deraf inländska 939,624 och utländska 769,128.

Internationella
telegrafregle-
mentet. Under sommaren år 1890 har i Paris hållits en internationel telegrafkonferens, den sjunde i ordningen, hvari Sverige såsom tillhörande den allmänna telegrafunionen äfven deltagit, och hafva dervid åtskilliga förändringar af bestämmelserna i reglementet för den internationella tjänstgöringen vidtagits och nya tillägg till detsamma blifvit gjorda, äfvensom tarifferna för den internationella telegramvexlingen undergått revision, hvarigenom nedsättning i portot för

Sveriges korrespondens med vissa främmande länder kommer att ega rum, hvilken portonedsättning vidtager dels redan från 1891 års början, dels den 1 Juli samma år, då det nya internationella telegrafreglementet kommer att träda i kraft.

Beträffande utväxlingen genom telefon af telegrammer mellan statens telegrafstationer och abonnenter inom enskilda telefonföreningar har Kongl. Maj:t under den 18 April 1890 utfärdat särskilda bestämmelser.

Statens
telefonförbin-
delser.

Under år 1890 hafva genom telegrafverkets försorg anordnats omkring 850 telefonstationer, utgrenande från 48 orter, der statstelegrafstationer finnas inrättade. Genom köp af det enskilda telefontätet i Karlskrona hafva förvärfvats 120 telefonstationer, hvadan tillkomsten under året af dylika stationer utgör sammanlagdt omkring 970.

Uti dessa anläggningar ingå dels 6 fullständiga telefontät, nemligen i Byske, Linköping, Malmköping, Norrköping, Ousby och Åhus, af hvilka de i Ousby och Åhus blifvit satta i förbindelse med telegrafverkets förutvarande centraltelefonstationer i Skåne, dels ock 7 stationer i Bohus län, nemligen Beläteröd, Hede, Henån, Nyckleby, Slussen, Stillingsön och Östad, hvilka hållas öppna för allmänheten för befordring af telegrammer och meddelanden samt för telefonsamtal.

Sistnämnda stationer hafva på framställning af kommuner och enskilde inrättats i och för sillfiskets befrämjande.

Den telefonlinie mellan Stockholm och Malmö, som jemlikt Kongl. Maj:ts nådiga bref den 5 Oktober 1889 Telegrafstyrelsen bemyndigats att anlägga och hvartill 1889 års Riksdag beviljat anslag, har under sistlidna år fullbordats och blifvit försedd med tvenne dubbelledningar.

Nedannämnda orter hafva medelst dubbeltrådiga förbindelselinier år 1890 intagits i rikstelefontätet, nemligen — förutom mellanstationerna Nyköping, Norrköping, Linköping, Nässjö och Vexjö å telefonlinien Stockholm—Malmö, hvilken linie utsträckts till Lund, Landskrona och Helsingborg, — Bredsättra, Broby, Engelsberg, Hallstahammar, Kolbäck, Köping, Lerum, Norberg, Norrtelje, Ortala, Ramnäs, Rimbo, Strömsholm, Surahammar och Virsbo.

Genom köp hafva åt telegrafverket förvärfvats den enskilda telefonföreningens nät i Karlskrona att tillträdas från och med den 1 Oktober 1890 samt de enskilda telefontäten i Arboga, Eskilstuna, Karlshamn, Ronneby, Sala och Sölvesborg, att öfvertagas från och med år 1891.

Genom det Store Nordiske Telegrafskabs i Köpenhamn försorg har anlagts en ny direkt telegrafkabel mellan Göteborg och Newcastle. Med afseende på den fördel af ökad portoinkomst, som genom denna ytterligare kabelförbindelse mellan Sverige och England samt densammans användande för tillökning i

Utländsk
telegram-
växling.

engelsk-rysk, Sverige transiterande telegrafkorrespondens komme att beredas svenska telegrafverket, har Kongl. Maj:t funnit godt förklara, att den inskränkning i nämnda Selskabs rättighet till fritt begagnande af ledningarne Göteborg—Arendal—Newcastle och Göteborg—Fredericia för annan än svensk terminal- och transitkorrespondens, hvarom stadgas i öfverenskommelsen mellan svenska Telegrafstyrelsen och Selskabet af den 12 Juni 1880, skall anses hafva förfallit samtidigt med den direkta kabelledningens öppnande för allmän trafik.

Mellnariks- Kongl. Maj:t har den 30 sistlidne Maj utfärdat förnyad förordning angående lagen. Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden.

Tulltaxan. Den 13 sistlidne Juni har Kongl. Maj:t utfärdat kungörelse angående fortsatt tillämpning af tulltaxan den 19 Augusti 1889 med vissa ändringar.

Transit- Staden Kristianstad har under sistlidet år fullgjort stadgade vilkor för upplagsrätt åtnjutande af transitupplagsrätt vid dess hamn i Åhus och derefter af sådan för staden rätt kommit i åtnjutande. Kristianstad.

Strömrrensning- Sedan 1889 års riksdag anvisat ett anslag till bestridande af hälften af gar i gränselfvarne mot Finland, till hvilken kostnad Kostnaden för strömrrensningar i gränselfvarne mot Finland, till hvilken kostnad Kejsarl. Ryska Regeringen förklarar sig villig att bidra med andra hälften, samt med Ryska Regeringen öfverenskommelse träffats om en sådan anordning för utförandet af ifrågavarande strömrrensningar, att arbetet ställes under omedelbar ledning af två sakkunnige män, utsedde en af hvarterdera landets regering, hvilka skulle ega att sams emellan öfverenskomma om lämpligaste sättet för arbetets utförande, har Kongl. Maj:t uppdragit åt distriktschefen i öfre norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet, Majoren vid väg- och vattenbyggnads- corpsen Gustaf Lindeqvist att jemte det för enahanda ändamål för Finlands räkning utsedda ombud gå i författning om utförande af de ifrågavarande strömrrensningsarbetena.

Torneå elfs Sedan Ryska Regeringen antagit ett från svensk sida framställt förslag, regala laxfiske. att, för ordnande af frågan om den framtida dispositionen af Torneå elfs regala laxfiske, hvartill den år 1791 på etthundra år upplättna arrenderätten med innevarande år utgår, åt sakkunnige män från hvarterdera riket måtte uppdragas dels att utreda alla omständigheter, som för frågans bedömande vore af vigt, dels ock att på grund af en sådan utredning till Kongl. Maj:t och Hans Maj:t Kejsaren af Ryssland afgifva förslag till det regala laxfiskets framtida disposition samt utsett tre personer till medlemmar från rysk sida i den tilltänkta kommissionen, har Kongl. Maj:t utsett tre svenska ombud att jemte de från

rysk sida utsedda ombuden efter skedd utredning afgifva förslag uti ifrågasvarande hänseende.

Denna kommission skall sammanträda i Stockholm den 19 innevarande Januari och derefter under påföljande Juni månad i Torneå.

Med anledning af gjord framställning rörande användning af kronans Tillgodogörande af den odisponerade lägenheter vid Trollhättan har Kongl. Maj:t förordnat, att utredning skall genom sakkunnige män ega rum i fråga om lämpligaste sättet för höriga vattenkraft vid tillgodogörande af den kronan tillhöriga vattenkraft derstädes. Trollhättan.

Den af Riksdagen begärda undersökning af de vid Gellivara och i allmänhet inom Norrbotten befintliga apatitlager å kronojord har fortgått jemväl under år 1890. Undersökning af de å kronojord inom Norrbotten befintliga apatitlager.

På framställning af chefen för Sveriges geologiska undersökning har Kongl. Maj:t förordnat om anställande af undersökning i geologiskt-agronomiskt och ekonomiskt-botaniskt hänseende af vissa delar af Norrbottens län. Undersökning af vissa delar af Norrbottens län.

Beträffande sådana mindre kronoegendomar, som enligt Riksdagens beslut få försäljas i den ordning Kongl. brefven den 29 Maj 1874, den 27 Juni 1887 samt den 18 Maj 1888 bestämma, har Kongl. Maj:t under år 1890 godkänt gjorda anbud å 103 särskilda egendomar, för hvilka, med ett taxeringsvärde af 605,600 kronor, i köpeskilling erhållits 717,677 kronor 25 öre. Försäljning af mindre kronoegendomar.

För 434 allmänna skogar hafva hushållningsplaner under året blifvit fastställda. Skogshushållningsplaner.

Till allmänhetens tjänst hafva under året varit anställda sex skogsingeniörer, hvilkas verksamhet tagits i anspråk under en tid af 635 dagar å 234 särskilda förrättningsställen. Skogsingeniörer.

För bildande af nya eller utvidgning af förut befintliga kronoparker har köp afslutats af omkring 9,439,45 har skogsmark för en köpeskilling af 454,655 kronor, hvarjemte aftal träffats med egaren till Ekfors sågverk i Norrbottens län om öfverlåtelse till kronan af nämnda sågverks stockfångstskogar i areal uppgående till 9,885 har. Kronoparkernas tillökning.

Med anledning af särskilda underdåniga framställningar har Kongl. Maj:t Fridlysning af förordnat: vildt.

att i Östergötlands län fångande eller dödande af årskalf efter elg skall tills vidare vara förbjudet;

att vid kusterna af Göteborgs och Bohus, Hallands och Malmöhus län samt vid vestra kusten af Kristianstads län fridlysningstiden för ejder tills vidare skall taga sin början den 1 Februari och utgå med den 31 Augusti hvarje år, dock att i Göteborgs och Bohus län all jagt efter nämnda fågel skall under åren 1891 och 1892 fortfarande vara förbjuden;

att jagt efter kronhjort skall tills vidare vara tillåten endast under tiden från och med den 16 Augusti till och med den 30 November hvarje år;

samt att i Upsala län all jagt efter svan skall vara förbjuden till år 1897.

Prototyper och hufvudlikare för mått och vigt. Kongl. Maj:t har under den 26 Juni 1890 utfärdat kungörelse angående förvaring och användande af de i förordningen om mått och vigt den 9 Oktober 1885 omförmälda prototyper och hufvudlikare.

Denaturering af bränvin. Sedan Riksdagen bifallit af Kongl. Maj:t föreslagna förändrade bestämmelser i fråga om denaturering af bränvin, har Kongl. Maj:t den 10 Oktober 1890 utfärdat dels kungörelse om ändrad lydelse af §§ 10 och 12 i Kongl. förordningen angående vilkoren för tillverkningen af bränvin den 13 Juli 1887, dels ock förordning angående denaturering af bränvin.

Restitution af bränvinstillverknings-skatt. Samma dag har Kongl. Maj:t förordnat om förändrad lydelse af sjunde momentet i Kongl. kungörelsen angående restitution af bränvinstillverknings-skatt vid utförsel af bränvin till utrikes ort och till Norge den 8 December 1882.

Vilkoren för försäljning af bränvin. Kongl. Maj:t har den 28 November 1890 utfärdat kungörelse om ändring i §§ 18, 34 och 36 af förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 29 Maj 1885.

Allmänna hypoteksbankens. Allmänna hypoteksbankens obligationsskuld uppgick vid 1889 års slut till 323,608,466 kronor 66 öre, hvaraf emot inhemska obligationer 129,282,400 kronor, emot tyska 160,117,066 kronor 66 öre och emot franska 34,209,000 kronor; och utgjorde räntan, hvarmed obligationerna voro förskrifna, 5 procent å 16,906,200 kronor, 4 $\frac{1}{2}$ procent å 123,836,400 kronor, 4 procent å 125,316,466 kronor 66 öre samt 3 $\frac{1}{2}$ procent å 57,549,400 kronor.

Under år 1890 har från hypoteksbanken icke någon försäljning af dess obligationer egt rum; och något nytt obligationslån har icke under samma år af hypoteksbanken upplagts. Under året hafva följande amorteringar å bankens obligationslån verkstälts, nemligen å inhemska 5 procents lånet 152,100 kronor, å inhemska 4 $\frac{1}{2}$ procents lånen 211,100 kronor, å inhemska 3 $\frac{1}{2}$ procents lånet

37,200 kronor, å tyska $4\frac{1}{2}$ procents lånet 65,600 kronor, å tyska 4 procents lånet 249,333 kronor 33 öre, å tyska $3\frac{1}{2}$ procents lånet 126,133 kronor 33 öre samt å franska 4 procents lånet 221,400 kronor.

Kongl. Maj:t har den 16 Maj 1890 utfärdat förnyade förordningar rörande dels Sveriges allmänna hypoteksbank och dels de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse lända.

Ändring i lagstiftningen rörande allmänna hypoteksbanken och hypoteksföreningarne.

Enligt den öfversigt af hypoteksföreningarnes ställning vid 1889 års slut, hvilken i Finansdepartementet upprättats efter uppgifter från allmänna hypoteksbanken och de särskilda hypoteksföreningarne, utgjorde summan af den amorteringslåneskuld, hvori hypoteksföreningarne, efter afdrag af de å lånen verkställda amorteringar, då häftade, 296,662,227 kronor 48 öre eller 7,988,211 kronor 28 öre mindre än vid utgången af år 1888.

Hypoteksföreningarnes ställning.

Af berörda summa tillhörde 14,325,364 kronor 75 öre lån, upptagna direkt af hypoteksföreningarne sjelfva, samt 282,336,862 kronor 73 öre lån, som erhållits genom allmänna hypoteksbanken.

Allmänna hypotekskassans för Sveriges städer obligationsskuld utgjorde vid utgången af år 1890 25,808,400 kronor. Under nämnda år har från hypotekskassan icke någon obligationsförsäljning egt rum.

Allmänna hypotekskassan för Sveriges städer.

Hypotekskassans fordran hos delegande stadshypoteksföreningar och stadskommuner uppgick vid 1889 års slut, efter verkställd amortering, till sammanlagdt 13,825,248 kronor 41 öre.

Riksbankens metalliska kassa utgjorde, beräknad i enlighet med bankoreglementets bestämmelser, vid slutet af November 1890 i rundt tal 18,687,300 kronor emot 18,012,600 kronor vid samma tid år 1889. Tillgången bestod i myntadt och omyntadt guld för 16,985,600 kronor samt silfvermynt enligt 1873 års myntkonvention 1,701,700 kronor.

Riksbankens metalliska kassa.

Tillgången i vexlar, betalbara å utrikes ort, var den 30 November 1890 18,867,500 kronor emot 16,019,500 kronor samma dag år 1889.

De enskilda bankerna egde vid utgången af November månad 1890 uti myntadt och omyntadt guld ett belopp af 7,417,800 kronor emot 7,981,300 kronor vid samma tid år 1889.

Enskilda bankernas och aktiebankernas kassa i myntadt och omyntadt guld.

Det belopp i guld, som vid nämnda tid fans hos aktiebankerna, utgjorde 297,000 kronor emot 319,600 kronor den 30 November 1889.

Utelöpande
banksedlar. Beloppet af utelöpande banksedlar var vid slutet af November 1890, i runda tal, för Riksbanken 46,167,700 kronor och för de enskilda bankerna 60,067,700 kronor eller sammanlagdt 106,235,400 kronor. Vid samma tid år 1889 var utelöpande sedelbeloppet 103,863,700 kronor, och har alltså en ökning med 2,371,700 kronor egt rum, i det att Riksbankens sedelutgifning ökats med 2,295,900 kronor och de enskilda bankernas med 75,800 kronor.

Bankernas
upp- och ut-
låning. Uti Riksbanken och de enskilda bankinrättningar, rörande hvilka öfver-
sigt genom Finansdepartementet offentliggöras, voro den 30 November 1890
innestående:

på sparkasseräkning 10,079,000 kronor emot 9,826,300 kronor samma dag
1889,

på upp- och afskrifnings- samt folioräkning 72,567,400 kronor emot
83,189,600 kronor samma dag 1889,

på depositionsräkning 293,636,900 kronor emot 274,938,400 kronor samma
dag år 1889.

Beloppet diskonterade inrikes vexlar, som den 30 November 1889 utgjorde
174,368,500 kronor, var vid samma tid år 1890 193,703,000 kronor och hade
alltså ökats med 19,334,500 kronor.

Vid slutet af November 1890 utestod såsom lån ett belopp af 244,310,300
kronor emot 236,840,800 kronor vid samma tid år 1889, hvilket således innebär
en ökning af 7,469,500 kronor.

Det å kassakreditiv utestående beloppet hade från slutet af November 1889
till samma tid 1890 ökats från 68,079,700 kronor till 72,592,400 kronor eller
med 4,512,700 kronor.

Härjemte var den 30 November 1890 på indrifning beroende ett belopp af
2,585,800 kronor emot 2,974,000 kronor samma dag år 1889.

Totalsumman af bankernas till allmänna rörelsen lemnade försträckningar
utgjorde alltså vid slutet af November 1890 513,191,500 kronor emot 482,263,000
kronor vid samma tid år 1889 och hade således ökats med 30,928,500 kronor.

Beloppet utelöpande sedlar har samtidigt ökats med 2,371,700 kronor, hvar-
jemte inlåningen på sparkasse-, upp- och afskrifnings-, folio- samt depositions-
räkning ökats med 8,329,000 kronor.

Nya bank-
aktiebolag. Under år 1890 har Kongl. Maj:t meddelat två aktiebolag, benämnda, det
ena »Norra Hallands bankaktiebolag» och det andra »Tranås bankaktiebolag»,
tillstånd att, utan rätt till utgifvande af egna banksedlar, drifva bankrörelse.

Upplösning af
bankaktie-
bolag. Sedan den aktiebolaget Ulricehamns folkbank meddelade oktroy med år
1889 utgått, har samma bankbolag den 1 Januari 1890 upphört med sin rörelse.

På framställning af fullmäktige i Riksbanken har Kongl. Maj:t den 24 (Oktober 1890 utfärdat kungörelser angående utgifning af nya riksbankssedlar å fem kronor samt angående grunder för invexling af de enligt senast fastställda system tillverkade riksbankssedlar, när de, förnötta eller bristfälliga, i bankens kassor företes.

Nya riksbankssedlar.

Lag, innefattande tillägg till förordningen angående sparbanker den 1 Oktober 1875, har den 5 September 1890 af Kongl. Maj:t utfärdats.

Tillägg till förordningen angående sparbanker.

På grund af Kongl. Maj:ts beslut har med Hofkapellmästaren C. Nordqvist uppgjorts kontrakt om Kongl. Operans upplåtande hyresfritt till honom för spelåret den 1 Juli 1890—30 Juni 1891.

Kongl. Operan.

Kungörelser hafva af Kongl. Maj:t utfärdats angående frihet från utmätning för pensioner från viktualiehandlarnes pensionsinrättning, Sala fabriks- och handtverksförenings pensionskassa samt Stockholm—Vesterås—Bergslagens trafikaktiebolags pensions-, enke- och pupillkassa äfvensom för pension, som utgår enligt fastställda ordningar för pensionering af Stockholm—Rimbo jernvägsaktiebolags tjenstepersonal samt för samma tjenstepersonals enke- och pupillkassa.

Frihet från utmätning för pensioner.

På fördragning af chefen för Ecklesiastikdepartementet har Kongl. Maj:t utfärdat:

Författningar i hvarjehanda ännen.

den 18 April 1890 kungörelse angående ändrad lydelse af § 7 i reglementet för Akademiens för de fria konsterna läroverk den 31 December 1888; *den 2 Maj* förordning angående tillägg till § 23 i förordningen om kyrkostämna samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862; *den 6 Juni* kungörelse angående understöd åt lägre tekniska yrkesskolor; *samma dag* kungörelse angående understöd till anordnande af föreläsningkurser för arbetsklassen; *den 26 Juni* kungörelse angående understöd för år 1891 åt äldre behöfvande folkskolelärare; *samma dag* kungörelse angående understöd åt enskilda läroverk, hvilka förbereda till mogenhetsexamen; *den 12 September* kungörelse angående ändrade bestämmelser beträffande lönetursberäkning för lärare vid allmänna läroverk; *den 17 Oktober* stadgar för Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-akademien; *samma dag* instruktion för Riksantikvariern och Akademiens tjenstemän; *samma dag* reglemente rörande vården af de under Akademiens inseende ställda samlingarna; *den 31 Oktober* instruktion för läkare, som äro för helso- och sjukvården inom visst område anstälde, äfvensom för äldre, som utöfva läkarekonsten; *samma dag* taxa för arfvode åt vissa i civil tjenst anstälde läkare för enskild sjukvård

och för intyg, meddelade på enskild begäran, äfvensom för tjenstförrättningar, verkställda enligt gällande instruktion eller myndighets uppdrag; *samma dag* kungörelse om ändrad lydelse af §§ 1, 11, 26, 27 och 33 i nådiga helsovårdsstadgan för riket den 25 September 1874; *samma dag* kungörelse angående ny reglering af provinsialläkarestaten; *samma dag* kungörelse angående statsbidrag till aflönande af extra provinsialläkare.

Förslag till reviderad psalmbok. Öfver det af komiterade för uppgörande af förslag till revision af svenska kyrkans psalmbok afgifna förslag till reviderad psalmbok hafva samtliga Domkapiteln, Stockholms stads konsistorium, Hofkonsistorium samt Teologiska fakulteterna vid universiteten i Upsala och Lund erhållit nådig befallning att afgifva underdåniga utlåtanden, hvilka i det närmaste fullständigt inkommit.

Religionsvården. Kongl. Maj:t har den 24 Oktober 1890 förordnat, att Attmars församling skall vid nuvarande komministerns afgang skiljas från Tuna pastorat och utgöra särskildt regalt gäll med egen kyrkoherde.

Den 26 September 1890 har Kongl. Maj:t meddelat föreskrifter angående användande af anslagen till förbättrad religionsvård inom Hernösands stifts finsktalande församlingar.

Särskilda begravningsplatser. Kongl. Maj:t har medgifvit inrättande af särskild begravningsplats å Våldö inom Mönsterås församling samt af enskild begravningsplats å egendomen Merlo i Timrå till Sköns pastorat hörande annexförsamling.

Likbränning. Den 24 Januari 1890 har Kongl. Maj:t tillåtit, att bränning af lik i ett å Göteborgs stads östra begravningsplats uppfördt likbränningskapell må under vissa vilkor ega rum.

Tjenstårsberäkning. Kongl. Maj:t har den 3 Juli 1890 förklarat, att den såsom predikant vid Sabbatsbergs fattighus anstälde prestman eger åtnjuta presterlig tjenstårsberäkning.

Nya kyrkor m. m. Under år 1890 har Kongl. Maj:t fastställt ritningar till 7 nya kyrkor, till ändring och reparation af 16 samt till altare, orgelfasad, predikstol, läktare m. m. i 35 kyrkor.

Öppna bref om tillstånd att genom kollekt och stambok öfver hela riket insamla bidrag till kyrkobyggnad hafva utfärdats för Grebbestads, Dals, Flo, Nauns, Tegneby, Nacka, Hasslö och Aspö, Okome, Danmarks samt Marieby församlingar, hvarjemte Kongl. Maj:t medgifvit att kollekter må upptagas i alla rikets kyrkor dels under år 1890 till understöd för en i staden Lindsborg i staten Kansas af Nordamerikas förenta stater upprättad svensk bildningsanstalt benämnd Bethany College, dels under år 1891 för de i riket befintliga s. k.

Gustaf Adolfs-föreningarna, dels ock under hvarterdera af åren 1891, 1892 och 1893 till sällskapet Eugeniahemmet.

Kongl. Maj:t har den 6 Juni 1890 förordnat, att åtgärder skola i veder- Universiteten.
börlig ordning vidtagas för tillsättande af extra ordinarie professorsbeställningen i slaviska språk vid universitetet i Upsala, till hvilken befattning Riksdagen sistlidna år beviljat anslag.

Förändrade bestämmelser i fråga om rätt för medicine studerande att under frånvaro från universiteten behålla stipendier hafva af Kongl. Maj:t den 31 Januari 1890 meddelats.

Kongl. Maj:t har den 31 December 1890 förordnat, att adjunkten i franska och italienska språken vid universitetet i Upsala skall indragas och extra ordinarie professorsbefattningen i nyuropeisk lingvistik i behörig ordning tillsättas.

Den 18 April 1890 har Kongl. Maj:t fastställt bestämmelser rörande de Karolinska institutet.
docentstipendier vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet, till hvilkas inrättande Riksdagen år 1889 beviljat årligt anslag af 2,000 kronor.

Kongl. Maj:t har den 3 Oktober 1890 fastställt stadgar för Gefle borgare- Borgareskola i Gefle.
skola.

Vid rikets allmänna läroverk utgjorde antalet lärjungar vid början af 1890 Allmänna läroverken.
års hösttermin 14,228.

Lärjungeantalet vid de pedagogier, som meddela undervisning utöfver folkskolans ståndpunkt, utgjorde sistlidne hösttermin 365.

Under år 1890 hafva 739 lärjungar, deraf 29 qvinnor, aflagt godkänd mogenhetsexamen vid allmänna läroverk och privata läroanstalter med dimissionsrätt.

Den 6 Juni 1890 har Kongl. Maj:t låtit utfärda cirkulär angående fördelning af det utaf Riksdagen beviljade anslag för beredande åt lärare och lärarinnor vid de allmänna läroverken, högre lärarinneseminariet samt en- och tvåklassiga pedagogier af tillfällig löneförbättring under år 1891.

Profärskurser för praktisk utbildning af blifvande lärare hafva under år 1890 varit anordnade vid högre latinläroverket å Norrmalm, högre allmänna läroverket å Södermalm och högre realläroverket i Stockholm samt högre allmänna läroverken i Upsala och Lund. För att börja genomgå dylik kurs under året hafva 56 lärarekandidater blifvit af chefen för Ecklesiastikdepartementet till nämnda läroverk hänvisade.

Af det anslag å 6,000 kronor, som på Kongl. Maj:ts framställning blifvit för år 1890 beviljad till rescstipendier för lärare i främmande levande språk

vid de allmänna läroverken, har Kongl. Maj:t tilldelat åtta sådana lärare understöd för resor i utlandet.

Den 7 Februari 1890 har Kongl. Maj:t förordnat, att vid högre latinläroverket å Södermalm i Stockholm undervisning å reala linien skall läsåret 1890—1891 meddelas i sju klasser.

Kongl. Maj:t har den 6 Juni 1890 uppdragit åt en komité att utarbeta förslag till ändringar i gällande stadga för rikets allmänna läroverk samt i öfriga författningar rörande de allmänna läroverken i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder för undervisningens anordnande, som finnas angifna i chefens för Ecklesiastikdepartementet yttrande till statsrådsprotokollet den 7 Februari 1890.

Den 12 September 1890 har Kongl. Maj:t låtit utfärda cirkulär angående dels resestipendier åt lärare i främmande lefvande språk vid allmänna läroverk, dels resestipendier åt lärare vid allmänna läroverk, särskildt sådana, vid hvilka profårskurs är inrättad, dels ock angående hvad iakttagas bör vid framställning om lärare vid allmänna läroverken och pedagogierna uppflyttning i högre lönegrad.

Inspektion.

Enligt meddeladt uppdrag har byråchefen för den inom Ecklesiastikdepartementet inrättade afdelning för ärenden rörande den högre undervisningen under år 1890 inspekterat högre latinläroverket å Norrmalm i Stockholm, lägre allmänna läroverken i Vadstena och Söderköping samt å Östermalm i Stockholm, pedagogien i Södertelje äfvensom bland enskilda läroverk med dimissionsrätt praktiska arbetskolan för barn och ungdom i Stockholm och privata elementarskolan i Motala.

Tekniska undervisningen.

Vid tekniska högskolan utgjorde vid början af läsåret 1889—1890 lärjungantalet 255, deraf ordinarie elever i 1:sta årskursen 95, i 2:dra 52, i 3:dje 52, i 4:de 18, specialelever 5 samt extra elever 33.

Under läsåret 1889—1890 utgjorde elevernas antal vid tekniska skolan i Stockholm: inom tekniska afton- och söndagsskolan 888, inom tekniska skolan för qvinliga lärjungar 264, inom den högre konstindustriella skolan 64 och inom byggnadsyrkesskolan 42. Vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro och Borås uppgick elevernas antal samma år till 222. Vid tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna begagnades undervisningen af 160 lärjungar samt vid fackskolan för den finare smidesindustrien i samma stad af 17 lärjungar.

Kongl. Maj:t har den 21 Februari 1890 af de för ändamålet anslagna medel tilldelat understöd åt lägre tekniska yrkesskolor i följande städer, nemligen: Södertelje, Upsala, Nyköping, Norrköping, Jönköping, Visby, Karlskrona, Kristianstad, Malmö, Lund, Helsingborg, Landskrona, Uddevalla, Venersborg,

Borås, Karlstad, Arvika, Örebro, Vesterås, Köping, Gefle, Hudiksvall, Söderhamn, Hernösand och Sundsvall äfvensom åt Kopparbergs tekniska aftonskola.

Genom nådigt cirkulär den 6 Juni 1890 har Kongl. Maj:t, i enlighet med Riksdagens på nådig framställning fattade beslut, förordnat om löneförbättring för år 1891 åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärarseminarierna. Folkskolelärarseminarierna.

Elevernas antal utgjorde höstterminen 1890 vid rikets sju folkskolelärarseminarier 472 och fem folkskolelärarinneseminarier 360 eller tillsammans 832.

Afgångsexamen undergingo sistlidna års vårtermin 133 manliga och 118 qvinliga, eller tillsammans 251 elever.

Småskolelärarinneexamen aflades samma termin vid folkskolelärarinneseminiarierna af 66 elever, som genomgått första och andra årens lärokurser.

Vid seminariet i Mattisudden i Jockmocks församling för lappska småskolelärares och lärarinnors bildande voro höstterminen 1890 intagna 22 elever. Vid seminariet i Haparanda för finska småskolelärares och lärarinnors bildande voro samma termin intagna 38 elever.

Vid 16 af landsting underhållna småskolelärare- och lärarinneseminarier hafva under år 1890 tillsammans 333 elever undergått den genom nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 föreskrifna afgångspröfning.

Enahanda pröfning har med särskildt nådigt tillstånd blifvit anställd vid 4 af enskilde inrättade småskolelärarseminarier med tillsammans 125 elever.

Undervisning i slöjd har meddelats vid folkskolelärarseminarierna i Lund, Karlstad och Hernösand äfvensom vid folkskolelärarinneseminiarierna i Stockholm, Skara och Kalmar. Härjemte har slöjdundervisning meddelats vid småskolelärare- och lärarinneseminiarierna i Jockmocks församling och i Haparanda.

Till stipendier åt elever vid folkskolelärare- och folkskolelärarinneseminiarierna hafva för höstterminen 1890 anvisats tillsammans 35,700 kronor, hvarjemte stipendiemedel till sammanräknadt belopp af 7,550 kronor beviljats åt seminariielever, som tala lappska eller finska språken.

Till samtliga statens seminarier har den genom Ecklesiastikdepartementets försorg anskaffade undervisningsmateriel blifvit kostnadsfritt utdelad.

Efter erhållet uppdrag har rektorn vid folkskolelärarinneseminiariet i Stockholm C. W. Kastman under sistlidet år verkställt inspektion af seminarierna i Linköping, Skara och Karlstad.

Enligt de, jemlikt föreskriften i folkskolestadgan den 20 Januari 1882 § 68 Folkskolorna. och nådiga cirkuläret den 24 November samma år, af domkapitlen och öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor insända uppgifter angående folkundervisningen funnos år 1889 i rikets 2,374 skoldistrikt 11 högre folkskolor samt

3,693 fasta och	789 flyttande, eller tillsammans	4,482 folkskolor,
685 » »	563 » » »	1,248 mindre folkskolor,
3,013 » »	1,762 » » »	4,775 småskolor,

Summa 7,391 fasta och 3,114 flyttande, eller tillsammans 10,505 skolor,
eller med inräknande af de högre folkskolorna 10,516.

I de högre folkskolorna undervisade 12 lärare samt i

folkskolorna	4,375 lärare och	1,523 lärarinnor, tillsammans	5,898,
mindre folkskolorna	269 » »	980 » »	1,249,
småskolorna	390 » »	4,970 » »	5,360,

Summa 5,034 lärare och 7,473 lärarinnor, tillsammans 12,507,
eller med inräknande af de högre folkskolornas lärare 12,519 förutom 355 lärare,
hvaraf 8 vid de högre folkskolorna, och 411 lärarinnor, eller tillsammans 766,
som undervisat endast i öfningsämnen eller handaslöjder.

Antalet barn af 7—14 års ålder utgjorde 764,909, hvaraf 388,539 gossar
och 376,370 flickor. Bland dessa hade

under året undervisats	715,878,
» » ej åtnjutit undervisning	39,957,
hvarjemte uppgifter saknas om	9,074,
	Summa 764,909.

Bland de under året undervisade barn af 7—14 års ålder undervisades i

sina egna distrikts fasta folkskolor	319,395,
» » » flyttande folkskolor	67,930,
» » » fasta mindre folkskolor.....	27,461,
» » » flyttande mindre folkskolor.....	30,521,
» » » fasta småskolor	110,884,
» » » flyttande småskolor	80,370,
folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utom sina egna distrikt	14,556, 651,117,
högre folkskolor	196,
allmänna läroverk och specialskolor	12,712,
enskilda skolor	16,799,
hemmen	35,054,
	Summa 715,878.

Bland de barn af 7—14 års ålder, som under året ej åtnjutit undervisning,
uteblefvo

efter inhemtande af de i § 48 af folkskolestadgan föreskrifna insigter...	5,859,
» godkänd afgangspröfning jemlikt § 47 af folkskolestadgan.....	17,988,
till följd af sjukdom eller naturfel.....	3,660,
af annan anledning.....	12,450,
	Summa 39,957.

Med inräknande af dem, som voro öfver eller under den ofvan angifna skolåldern af 7—14 år, undervisades i högre folkskolor 227 samt i folkskolor, mindre folkskolor och småskolor 690,026.

Utgifterna för högre folkskolor, folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utgjorde under år 1889 enligt ofvannämnda insända uppgifter:

	Kronor.
till lärares och lärarinnors aflöning.....	8,660,590,78,
» skollokaler och inventarier.....	1,919,996,59,
» undervisningsmateriel.....	220,835,93,
» öfriga behof	1,713,397,80,
	Summa 12,514,821,10.

Lönетillskott af allmänna medel hafva under år 1889 för aflöning af lärare Lönетillskott. och lärarinnor vid folkskolor och småskolor utgått med tillsammans 3,751,202 kronor 40 öre.

Understöd har för år 1889 utgått till lärares aflöning vid 792 fortsättnings- Fortsättnings- skolor med tillsammans 48,900 kronor.

Understöd har för år 1889 utgått till 1,277 skolor, i hvilka meddelats under- Undervisning i slöjd. visning i slöjd för gossar, med tillsammans 95,071 kronor 49 öre.

Understöd till 11 högre folkskolor har för år 1889 utgått med tillsammans Högre folk- skolor. 13,200 kronor.

På derom af vederbörande styrelser gjorda ansökningar har Kongl. Maj:t Folkhög- skolor. för år 1890 beviljat understöd åt 25 folkhögskolor med tillsammans 57,525 kronor. Enligt styrelsernas berättelser hafva under nämnda år i dessa skolor undervisats 642 manliga och 262 qvinliga, eller tillsammans 904 lärjungar.

Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid folkhögskolor har Kongl. Maj:t för år 1890 anvisat 15,030 kronor.

Kongl. Maj:t har genom nådigt cirkulär den 6 Juni 1890, i öfverensstäm- melse med Riksdagens beslut, förordnat om understöd för år 1891 åt så väl manliga som qvinliga mindre bemedlade lärjungar vid folkhögskolor.

Lappmarks
ecklesiastik-
verk. Af de till Lappmarks ecklesiastikverk anslagna medel hafva under nästlidna år aflönats 5 skolmästare, 10 kateketer och 2 småskolelärarinnor, samt dels 40 lappska barn njutit underhåll och 33 af dem jemväl beklädnad, dels bidrag lemnats till underhåll af lappska barn.

Folkundervis-
ningen bland
de i rikets
nordligare
trakter bosatta
finnar. Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar hafva för år 1890 beviljats understöd för höjande af folkskolelärares löner till och öfver minimum samt till höjande af lärares löner vid mindre folkskolor.

Undervis-
ningsmateriel. Att till nedsatt pris hållas folkskolorna till handa hafva jemte förut tillgänglig undervisningsmateriel följande läromedel blifvit anskaffade, nemligen: vägkartor öfver jordgloben och Gotland, taflor för åskådningsöfningar samt materiel för undervisning i teckning och räkning, hvarjemte nya upplagor utkommit af åtskilliga läse- och läroböcker m. m.

Åt finska skolor hafva undervisningsmateriel och läroböcker dels kostnadsfritt utlemnats, dels mot nedsatt pris hållits till handa.

Understöd åt
äldre folk-
skolelärare. Kongl. Maj:t har för år 1890 af dertill anvisade medel beviljat understöd åt 47 äldre behöfvande folkskolelärare med tillsammans 9,925 kronor.

Läroanstalter
för döfstumma
och blinda. Vid allmänna institutet för döfstumma å Manilla voro under sistlidna läsår intagna 86 manliga och 48 qvinliga, tillsammans 134 elever. Af dessa voro 94 frielever, 23 betalande hel och 17 nedsatt afgift.

Vid institutets seminarium för döfstummlärares bildande voro under samma läsår intagna 4 manliga och 6 qvinliga, eller tillsammans 10 elever, af hvilka 2 vid läsårets slut undergingo afgangsexamen.

Vid institutet för blinda å Tomtebodas församling, i Solna församling, voro under sistlidna läsår intagna 35 manliga och 33 qvinliga, tillsammans 68 elever. Af dessa voro 37 frielever och 31 betalande.

Under sistlidna läsår har profärskurs vid institutet genomgåts af 3 lärarinneelever.

Vid institutets tryckeri har under sistlidna år tryckning af blindskrifter fortgått dels för institutets behof, dels för att tillhandahållas behöfvande blinda m. fl.

Vid blindskolan i Vexjö voro under sistlidna hösttermin intagna 31 barn. Vid handverksskolan i Kristinehamn för äldre blinda hafva under samma termin 30 personer njutit undervisning och 29 af dem erhållit del af det till inackorderingshjälp åt medellösa blinda beviljade anslag.

Vid läroanstalterna för öfveråriga döfstumma voro under sistlidna hösttermin intagna tillsammans 138 elever, nemligen vid läroanstalten i Vadstena 55, i Skara 43 och i Bollnäs 40.

Vid vårdanstalten i Skara för blinda döfstumma barn hafva 8 sådana barn varit under 1890 intagna till undervisning och vård.

Kongl. Maj:t har af det till understöd åt vittre författare beviljade anslag tilldelat särskilda belopp åt dels äldre vitterhetsidkare, dels yngre personer, som genom sina arbeten ådagalagt framstående anlag för vitterhet. Vetenskapliga resor m. m.

Antiquariska forskningsresor hafva under 1890 genom Vitterhets-, Historie- och Antiquitetsakademiens försorg blifvit företagna i åtskilliga delar af riket. Antiquariska forskningsresor.

Sedan Riksdagen ställt till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag för år 1891 af 20,000 kronor att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen, har Kongl. Maj:t af nämnda anslag tilldelat åtskilliga sådana anstalter understöd. Föreläsningskurser för arbetsklassen.

På grund af förordningen den 15 Februari 1855 angående ersättning för understöd, som af fattigvårdssamhällen i ett af de förenade rikena Sverige och Norge lemnas behöfvande personer från det andra riket, har under år 1890 liqvid för år 1888 emellan de båda statskassorna blifvit uppgjord. Fattigvården.

Af anslaget till sådan fattigvård, som bör af staten bekostas, hafva den 24 Januari 1890 särskilda belopp blifvit ställda till disposition af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jemtlands, Vesterbottens och Norrbottens län, att användas till understöd åt fattiga bland lappallmogen.

Kongl. Maj:t har den 21 November 1890 af anslaget till uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn tilldelat 15 sådana anstalter understöd med tillhoppa 30,700 kronor; och hafva samtliga dessa anstalter blifvit under år 1890 inspekterade. Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

Kongl. Maj:t har meddelat bestämmelser i fråga om tillämpning af helsovårdsstadgans föreskrifter rörande stad: å visst område vid Hallsbergs station, å visst område vid Åhus by och hamnplats, å strandlägenheten Grebbestad i Tanums socken och å Forserums stationssamhälle. Helsovården.

Angående Lunds asyl har Kongl. Maj:t den 5 September 1890 förordnat, att den skall stå under förvaltning af direktionen för Lunds hospital och att öfverläkaren vid hospitalet tills vidare skall vara öfverläkare vid asylen och därför åtnjuta arvode af hospitalens underhållsmedel. Hospitalsväsendet.

Följande byggnadsarbeten hafva under år 1890 vid hospitalen utförts:

Vid *Lunds hospital och asyl*: inom hospitalet har under årets lopp de båda för oroliga och osnygga patienter upplätta paviljongerna undergått en genom-

gripande reparation, dervid anstalter vidtagits för insättning af ångvärmeapparater med tillhörande nödig evakuering, skölj- och torkrum, samt byggnadernas förseende med varmt vatten från den för hela anstalten gemensamma varmvattensreservoiren. I hospitalets ekonomibyggnader hafva jemväl omfattande arbeten utförts.

Å asylen äro alla byggnaderna inom byggnadskomplexen fullbordade; vatten- och afloppsledningar jemte ledningar för varmt vatten inlagda och fullständigt utförda, likaså ledningarne för den elektriska belysningen inomhus. Promenadgårdarne äro färdigbyggda och planerade. Den föreslagna spårvägen nedlagd och färdiggjord, samt de yttre gårdarnes och vägarne planering och grusning till största delen fullbordad.

Vid Vadstena hospital: åtgärder hafva blifvit vidtagna för utförandet af den beslutade till- och ombyggnaden af cellafdelningen inom den allmänna afdelningen för qvinnor, äfvensom för nybyggnad af ett ekonomihus, innehållande kök och tvättstuga jemte boningsrum för tjänstepersonalen.

Vid Piteå hospital: kontrakt om uppförandet af byggnaderna till detta hospital är afslutadt och byggnadsarbetet vid vårens inträde påbörjadt. Under sommaren och höstens lopp har en del af planerings- och schaktningsarbetena utförts samt grunderna lagts till ekonomihuset och afdelningarna A, B och C inom mansafdelningen.

Medicinal-
vasendet.

Kongl. Maj:t har medgifvit rättighet till tjänstårsberäkning, lika med den civile läkare i statens tjänst åtnjuta: för en distriktsläkare vid Skinnskattebergs bruk, för en distriktsläkare i Gudmunrå socken, för en distriktsläkare i Hvellinge socken, för en distriktsläkare vid Löberöds jernvägsstation, för en distriktsläkare med station i närheten af Bergsjö kyrkoby, för en distriktsläkare i Nybro köping och för underläkaren vid länslasarettet och kurhuset i Falun.

Den 9 Maj 1890 har Kongl. Maj:t medgifvit, att en särskild vårdanstalt för sinnessjuka må inrättas inom Solna socken af Stockholms län.

Kongl. Maj:t har förordnat, dels att provinsialläkaren i Åsele distrikt skall företaga vissa resor under åren 1890 och 1891 till Dorotea socken för att der vara för befolkningen tillgänglig, dels ock att provinsialläkarne i Pajala, i Öfver-Luleå, i Piteå och i Lycksele distrikt skola vissa gånger under åren 1890 och 1891 företaga resor, provinsialläkaren i Pajala distrikt till kyrkoplatserna i Enontekis och Juckasjärvi socknar, provinsialläkaren i Öfver-Luleå distrikt till kyrkoplatzen i Jockmocks socken, provinsialläkaren i Piteå distrikt till kyrkoplatzen i Arvidsjaur och Arjeplogs socknar och provinsialläkaren i Lycksele distrikt till Tärna kyrkoplatz för att å hvart och ett af nämnda ställen vara för befolkningen tillgängliga.

Den 12 Mars 1890 har Kongl. Maj:t med hänsyn till önskvärdheten att åstadkomma öfverensstämmelse mellan farmakopéerna i de skandinaviska län-

derna bemyndigat Medicinalstyrelsen att förordna sakkunnig person att träda i förbindelse med den danska kommission, som blifvit tillsatt för att afgifva förslag i fråga om principerna för en ny farmakopé för Danmark äfvensom att, derest förslaget blefve godkändt, med ledning deraf utarbета ny farmakopé.

Kongl. Maj:t har förordnat, att fem nya, personligt privilegierade apotek skola inrättas, nemligen ett i Ockelbo och Åmots kommun, ett i Bergsjö distrikt i närheten af läkarebostaden, två inom östra delen af Göteborgs stad och ett i Nybro köping, hvarjemte Kongl. Maj:t förordnat att medikamentsförrådet i Lysekil skall efter utgången af år 1892 upphöra och i stället inrättas ett personligt privilegieradt apotek samt att ett medikamentsförråd skall inrättas vid Tidaholm inom Agnetorps socken.

Vid 1890 års början uppgick antalet barnmorskor i hela riket till 2,508.

Under loppet af 1890 hafva 92 elever blifvit vid rikets 3 läroanstalter för barnmorskor examinerade i den allmänna förlossningskonsten och förklarats berättigade att utöfva barnmorskeyrket. Af dessa hafva utgått från Stockholms läroanstalt 52, från Göteborgs 27 och från Lunds 13. Af examinerade barnmorskor hafva i Stockholm 57 och i Göteborg 23, eller tillsammans 80, hvilka efter erhållen undervisning ådagalagt goda insigter och färdighet jemväl i den instrumentala förlossningskonsten, förklarats berättigade att under vissa vilkor utöfva äfven denna del af förlossningskonsten.

Enligt en af Medicinalstyrelsen år 1890 till Kongl. Maj:t afgifven berättelse angående skyddskoppymningen i riket, utgjorde antalet af dem, som under år 1889 med framgång vaccinerats, 107,878.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen. Stockholms slott den 19 Januari 1891.

OSCAR.

AUG. ÖSTERGREN.
